

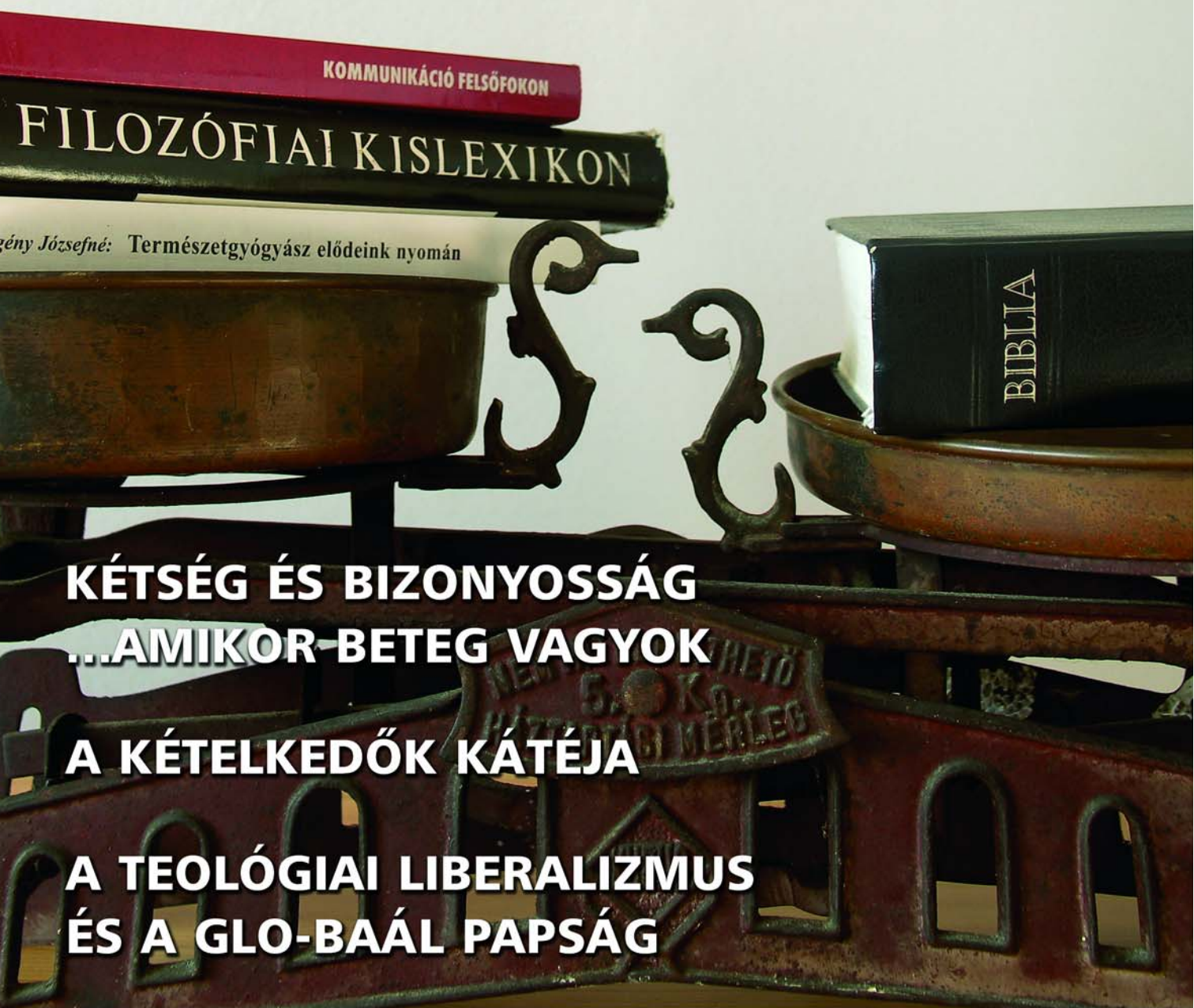

HÍD

evangélikus magazin

<http://misszio.lutheran.hu>

2008. I. SZÁM
ÁRA: 300 Ft

KÉTSÉG ÉS BIZONYOSSÁG

...AMIKOR-BETEG VAGYOK

A KÉTELKEDŐK KÁTÉJA

A TEOLÓGIAI LIBERALIZMUS

ÉS A GLO-BAÁL PAPSÁG

Fókuszban **A KÉTELKEDÉS**

A *Híd* magazin előző számának fókusztemája Jézus Krisztus volt. Egyik olvasónktól kaptuk ennek kapcsán a következő sorokat.

JÉZUS

Életünk nagy feladata, hogy megtanuljunk SZEMÉLYNEK lenni, és mint EMBER megvalósuljunk. Erre akkor van nagy esélyünk, ha megtaláljuk hozzá a tökéletes mintát. Az emberiség legkiemelkedőbb kultúrvonulata szerint ez a SZEMÉLY JÉZUS. De ki mutatja meg nekünk Jézust? Nem a tanítóhivatal tekintélyével, hanem őszinte istenkeresőként mutatkozik meg XVI. Benedek pápa a *Názáreti Jézus* című könyvében. Felhasználva a kereszténység kétezres éves tapasztalatát, hitelesen tárja elénk Jézus személyét. Nem célja a történetkritikai rétegek feltárása, hanem a Biblia Krisztusát mutatja be, mely a leghitelesebb tanúktól, az apostoloktól és az evangélistáktól származik. A könyv újdonsága abban áll, hogy megjelenítő erővel tárja elénk Jézus nagyon is emberi-történeti mivoltát és isteni személyének teljességét. A Libri és az Alexandra kiadók toplistáján a második. Magyarországon már a 2. kiadását éri meg, világszerte pedig 3 millió példány fogyott el belőle. Kapható a Szent István Társulatnál.

■ *Mód Miklós plébános*
Deveszer

TARTALOM

FÓKUSZBAN A KÉTELKEDÉS

- 3 Bevezető
- 4 Kételkedés
- 5 Kételkedik-e egy lelkész?
- 6 Emlékszel?
- 7 Alig
- 8 Amikor beteg vagyok
- 9 A kételkedők kátéja
- 10 Ha egy kicsit is megingott volna a hitem ...
- 11 Figyeljünk az Úrra ...
- 12 Töredékek
- 13 A kételkedő Luther
- 14 A kételkedés Isten embereinek életében
- 16 A teológiai liberalizmus
- 18 Krisztus személye
- 20 Kételkedés vagy óvatosság?

ÉLŐ VÍZ

- Keresztyén szemmel*
- 21 A szekták
- Kicsoda nekem Jézus?*
- 22 Jézus maga a szeretet
- Külmisszió*
- 23 Üzenet Kenyából
- Hogyan tovább, egyház?*
- 24 Misszió
- Tanuljunk egymástól*
- 26 „Go Special”
- Rádiómisszió*
- 28 10. születésnap
- Jelentés*
- 30 Zsinati jelentés
- Cigánymisszió*
- 32 Cigánymisszió
- Ők is testvérek, ők is magyarok*
- 33 Fazekasvarsándi csoda
- Külmisszió*
- 34 Levél Kwazisabantuból
- 35 Kereszt-kérdések
- Őrálló*
- 36 Orvosok nyilatkozata
- A Biblia éve 2008*
- 37 Sürgős hívószámok
- Énekek az Úr * Rejtvény*
- 38 121. zsoltár * Az aranyborjú
- 39 Derű * Hírek
- 40 Vonj sugaradba

A HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN előfizetése egy évre 1200 Ft. Megrendelhető írásban név és cím beküldésével az Evangélikus Missziói Központ címén: 1656 Budapest, Pf. 22.

Adományokat az Evangélikus Missziói Központ számlaszámára lehet küldeni: 11716008–20157087.

HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2008. 1. szám * A szerkesztőség levelezési címe: Evangélikus Missziói Központ, 1656 Budapest, Pf. 22., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János, 06 20 824 5463, e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu * Szerkesztőbizottság: Balog Eszter, Kőháti Dorotya, Kis Ferenc Balázs, Kovács László * Rovatvezetők: dr. Garádi Péter – Hogyan tovább, egyház?; Kovács László – Keresztyén szemmel; Bence Imréné – Külmisszió; Hulej Enikő – Rádiómisszió; Csorba István – Énekek az Úr; Mady Erzsébet – Rejtvény * Olvasószerkesztő: Dankuné Tóth Éva * Korrektor: Fehér Charlotte * Szöveggondozás: Hulej Enikő * Grafikai tervezés, tördelés: Hrivnák Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Bt.) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * Kiadja az Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, http://misszio.lutheran.hu, számlaszám: 11716008–20157087 * HU ISSN 1787–5749 * Egy szám ára 300 Ft, előfizetési díj egy évre 1200 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

Fotó: Vári Zsolt

Minden a motiváción, a szív indulatán múlik.
„...csak szívet, csak egy kis szívet adjon!” – kéri Reményik Sándor *És a szívem is elhagyott engem* című versében.

Vannak jó kérdések és rossz, rosszul feltett kérdések.

Jézus körül olyan légkör volt, ami lehetővé tette a kérdezést, a kételkedést, de akik nagyképpően, előítéllettel, megtérni nem akaró gögös szívvel közelítettek hozzá, válasz nélkül mentek haza. Így van ez ma is.

Más esetben a kérdés lehetett talán kicsit bárgyú, vagy teológiai alapon álló, de mögötte igazi szomjúság lüktetett, a válasz sem maradt el. Milyen jó annak, akinek Jézus válaszol!

Kételkedünk, hát persze, hogy kételkedünk, mert törekenyek és végesek vagyunk. Lehetnek kérdéseink, választhatunk, dönthetünk, ilyenek teremtett minket az Isten: de ezzel a szabadsággal vissza is élhetünk.

Az örökből, a teljesből kiszakadt, bukott ember kételkedése lázadásá fajult.

A kérdezés, az egészséges szomjúság, az időnkénti keserves-könnyes igazságkeresés elengedhetetlen életfeltétel, de a lázadás, a szemtelen, pöffeszkedő istenkedés már bűn, veszélyes állapot. Ez okozta a törést, a bűnesetet, sőt ez maga a bűneset: az Istennel szemben megnyilvánuló gőg. A megtérni nem akaró, Szentlélektől újjá nem született „vallásos” ember szörnyű károkat okoz magának és környezetének.

A XX. század nagy teológusa, Barth szerint a legsúlyosabb ateizmus az, ha Isten nevében, Rá hivatkozva, mégis nélküle gondolkodunk, beszélünk, cselekszünk. Ez a gyakorlat megkísérli korunk keresztyénységét is. Ma is kelletti magát az emberközpontú, öntörvényű, Istent és a bűnt kicsinyítő vagy negligáló szellemiség.

Ezzel csak haragra ingereljük az Urat.

Megváltónk leginkább a kicsinyekkel, a bűnösökkel, a porban lévőekkel szeret lenni. Azoknak ajándékozza a szabadságot, örök életet, békességet, saját magát, akik betegeknek, bűnösöknek, megváltásra szorulóknak érzik, tudják magukat.

A Szentírás számomra egyik legfontosabb, legszebb mondatával biztatom a lelki tusákat vívókat: „*Könyörüljete azokon, akik kételkednek, mentsétek meg őket kiragadva a tűzből.*” (Júdás 22,23) Ilyen a mi Istenünk indulata felénk.

Sándor Reményik

KÉTELKEDÉS

Szalay Jánosnak

Amikor a forradalom után lehetővé vált az iskolai hitoktatás, édesanyám azonnal beíratott. Történt mindez a szekszárdi Garay János Gimnáziumban, az 1957/58-as tanévben, amikor másodikos voltam. No, persze a forradalomnak ezt a vívmányát is visszazívták hamarosan. Mindenesetre akkor jártunk vagy tizenöten, afféle vagány kamaszok. Erősök, gyorsak, okosak, szépek: legalábbis ilyennek éreztük magunkat, mert amibe belefogtunk, jobbra sikerült, ami meg nem, nem rajtunk múlt. Naná! Kedvenc játékaink egyikét a férfiak sportjának neveztük: Kiss Julcsi cseh elefánradírjával dobálóztunk. A radír tenyéryi nagyságú volt, persze illatos és ruganyos és súlyos: egy jó löket simán leterítette azt, aki nem kapta el időben a fejét, vagy átvitte a kettős ablaktáblát.

Hittanóra előtt is így tombolva vártuk Szalay Satyus érkezését, s akkor sem hagytuk abba, amikor belépett a terembe, s fölment a katedrára. Ült s nézett bennünket mosolyogva, némán a kerek szemüvege és rendíthetetlen szelídsége mögül. Várt türelmesen, amíg abba nem hagytuk, s el nem szégyelltük magunkat.

A legdurvább, ami elhagyta a száját egy neheztelő hangsúly volt, amellyel keresztnevünket kiejtette:

Jancsii! Csabaa!

Amúgy persze jó keresztények valánk,

naná! Jártunk

t e m p -

lomba, ismertük az imákat, az énekeket, el is mondtuk őket, ha rá került a sor, és jól lenéztük azokat a társainkat, akik ugyanúgy vélekedtek, mint mi, de nem mertek hittanra járni – félttek, pontosabban szüleik féltették őket, hogy elveszítik a továbbtanulás lehetőségét. Továbbá egyenesen megvetettük azokat, akik bőszen KISZ-ezni kezdtek, a forradalmat elfelejtették és letagadták, akár az Istent az égből.

Mi bátornak tartottuk magunkat, és hetyke kérdéseket tettünk föl Satyusnak a hittanórákon: Miért ne volna lehetséges, hogy a világ végtelen idők óta legyen, önmagától? Miért fontos a vallás, a templom, miért nem elég, hogy csak úgy, ki-ki a maga módján? És mi van akkor, ha nem hiszek?

Satyus szemüvege fölcillant:

– Tényleg?

– Igen, én úgy érzem, hogy nem hiszek! – csattant a dacos válasz.

– Ó, nagyszerű, fiam, csodás!

– De miért?

– A hit alapja a

kételkedés –

felelte

Satyus. – Ha csak úgy hiszel, hiszegetsz, járogatsz a templomba, gyónogatsz, miatyánkozsatsz, és soha nem mered föltenni a kérdéseket, amelyek a szívedet szorongatják, akkor a hited belefut a megszokás posványába. A kételey, az a jó! Az alapos, a fenekestül fölforgató kételey – főképp a te korodban – a Jézussal való párbeszéd alaplépése. Ha hazamégy, ülj ki a kert végébe, vagy húzódj a szobád sarkába, s komolyan, alaposan gondold át, miért nem hiszel! Ha jól elcsöndesedsz, akkor Jézus válaszolni fog. De te ne hagyd magad, vedd elő a másik kétségedet meg a harmadikat, mindet! Ne kíméld Jézust, ő sem fog kesztyűs kézzel bánni veled, mert szeret. A nyavalygásodat, a megajszásodat elereszti a füle mellett, de szíved igazi aggályára, fájdalmára válaszolni fog. Jézus nem egy olyan ócska, iskolás papocska, mint én, hanem az Isten!

■ *Czakó Gábor*

...rek egy Istenben,
...enható Istenében,
...rek és fölt
...ében

KÉTELKEDIK-E EGY LELKÉSZ?

Kérlek, mutakozz be!

Balicza Iván budavári evangélikus lelkész vagyok. Nyíregyházán születtem, római katolikus hitben nevelkedtem, s itt is érettségiztem, majd a debreceni orvosi egyetemen készültem az orvosi pályára. Egyetemi éveim alatt találkoztam élő hitű evangélikus fiatalokkal, és megtértem. Ekkor kezdtem tudatosan keresni, mi Isten terve velem, és úgy ismertem fel, hogy igazi pályám az evangélium hirdetése. Jelentkeztem az Evangélikus Teológiai Akadémiára, ekkor tértem át katolikusból evangélikus-sá. A teológia elvégzése után először Miskolcon voltam segédlelkész, majd Salgótarjánban 11 évig parókus lelkész, 1990 óta a budavári egyházközség a szolgálati helyem. Öt gyermekünk van, közülük három már diplomás, dolgozó, ketten még egyetemisták.

Szoktál-e kételkedni hitedben?

Attól függ, mit értünk kételkedés alatt. Isten valóságában soha nem kételkedtem. Hogyan kételkedhetnék annak létezésében, akivel személyes kapcsolatban vagyok, beszélgetek, akinek megnyilvánulásait megtapasztalom? De ha azt értjük kételkedés alatt, hogy kérdezek-e, akkor azt válaszolom, igen. Istennel kapcsolatban, hitem részleteiben sok kérdés merül fel. Sohasem szerettem a dogmatikus kijelentéseket. Nem szoktam kész válaszokat, sablonokat csak úgy elfogadni. Ugyanakkor nagyon komolyan veszem, hogy nem minden kérdésre van válasz. Isten titkait emberi értelmünkkel nem lehet megmagyarázni. Ezekben a kérdések-

ben elfogadom a dogmákat.

Kételkedhet-e hívő ember?

A kételkedés emberi tulajdonság, nem sokat tudunk ellene tenni. Hiába mondanám, hogy egy hívő ember nem kételkedhet, ezzel senkin nem segítenék, legfeljebb lelkiismereti terhet raknék rá. Isten megismerése mindig a meggyőződés és a kételkedés, a kijelentés és a kérdés feszültségében van. Félek

azoktól, akik nem kérdeznek, akik nagyon magabiztosak a hitükben. Az ilyenek bigottak vagy fanatikusok. Lenéznek azokat, akik másként élik meg hitüket. Ha pedig valami hitükkel összeegyeztethetetlen dolog történik az életükben, akkor összeroppannak.

Van-e rossz és jó kételkedés?

Szerintem nincs. A kételkedést rosszul és jól kezelő hívő ember van. Rosszul kezeli az, aki kétségbeesik, megijed tőle. Jól kezeli az, aki kihívást lát benne és keresi a választ kérdéseire.

Mi a szerepe a torz istenképnek a hitetlenségben?

Istenről ahányan vagyunk, annyiféleképpen gondolkodunk. Gondolataink-

nak sokszor nincs semmiféle alapja, csak emberi elképzeléseink. Vágyainkat vetítjük ki Istenre, és azok alapján alkotunk magunknak képet róla. Mi magunk mondjuk meg, milyennek kell lennie Istennek. De ez saját magunk alkotta Isten-kép. Az istenkép készítésének tiltásáról szóló parancsolatot komolyan kellene vennünk, mert nemcsak úgy lehet istenképet készíteni,

hogy szobrot, festményt, szentképet csinálók, és azt imádom, hanem a gondolataimban is alkothatok magamnak hamisat, s ettől a hitem is hamis lesz, és nem áll meg az életben. Csak a Szentírás Isten-képe alapozza meg a helyes hitet.

Hogyan juthatunk bizonyosságra?

Visszakérdeznék: Kell-e bizonyosságra jutni? És lehet-e bizonyosságunk? Én a reménységet tekintem a legtöbbször, amire eljuthatok.

Van-e teljes bizonyosság?

Az előbbi válaszom erre is válasz. Teljes bizonyosságom nincs, de van Jézus Krisztustól kapott reménységem.

■ Sz. J.

EMLÉKSZEL?

Ittész Szilvia

Emlékszel, Márti, milyen volt a nyolcvanas évek elején, Fóton, a kántorképzőben? A naponkénti csendességek, bibliaolvasások óvó burka, a szuszogva bűgő harmóniumok és orgonák fészekmelege – emlékszel? Ott, az egyházi dallamok ringatásában és a sokágyas nagyháló táborhangulatú zsúfoltságában, este a takaró alatt, lámpaoltás után suttogva ki mertük mondani: *ezt a megváltást, ezt nem értjük. Sőt: megvagyunk nélküle.*

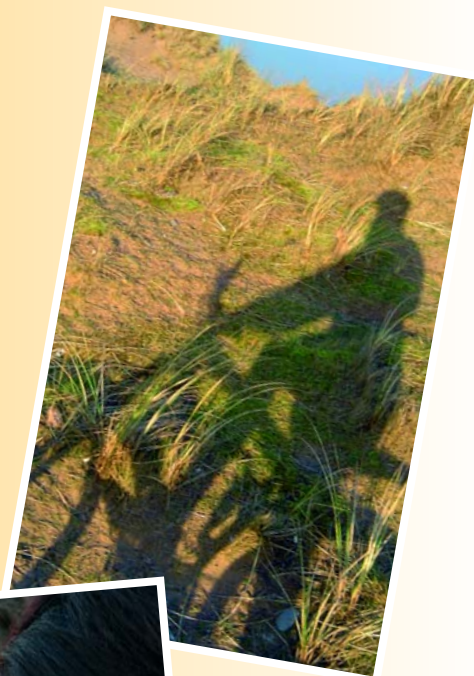
Emlékszel, Zoli, milyenek voltak azok a titkos és dacos, világot megváltó ifjúsági találkozók? Emlékszel a vastag falú paplakokra, a hideg padlóra dobott hálósákokra? Emlékszel, ahogy úztük és hajszoltuk a válaszokat a nagy kérdésekre? Ott, az egyszerre boldogító és fárasztó agyalások közepette meg mertük kockáztatni: *olyan nincs, hogy a bűnt elítéli, a bűnöst meg nem. Sőt: mi az, hogy bűn egyáltalán?*

Emlékszel, Zsuzsó, nyolcadikban az ifjúsági órákra? Vég nélkül énekeltünk, és feloldódtunk a gitárakkordokban. Éneklésről éneklésre, bicajtúráról bicajtúrára éltünk tökéletes fiatal boldogságban? Amikor megláttad a templomunkat, meglepődtél: *Milyen jó, hogy itt nincsenek falra festett – amúgy sem hihető – csodák! Így szebb, így valódiabb.*

Hálás vagyok az emlékeknek, de nem sírom vissza őket. Csak el ne felejtsem: fiatalon, a legnagyobb boldogság közepette – kételkedtem! Most már felnőttként nincs többé határok nélküli feloldódás, nincs többé időtlenség. Van helyette tovább nem passzolható egyé-

ni felelősség, személyre szabott kíséretés, elbukás és talán talpraállás. Így hát felnőttként most már valósággá vált, hogy én vagyok a bűnös és én szorulok megváltásra.

Felnőttként néha már tapasztalhatom, hogy kételkedésem ellenére talpra állíthatnak a csodák.

ALIG

Visszatekintve úgy tűnik nekem, hogy Feri bácsi, Visky Feri bácsi leginkább gesztusokon, mondattöredékeken keresztül kommunikált velem – a rövid találkozásakor egy-egy szónak, a csendnek vagy fejszóválásnak akkora súlya volt, hogy a következő beszélgetésig lehetett gondolkodni rajta. (Már ennyiből kiderült például, hogy Isten dolgait nem a beszéddel tudjuk megragadni – egy részük az elmondhatóság szélén van, a többi ki tudja, hol. Feri bácsi sejtette, hol – azért tudott hallgatni.) Mi lenne, ha többet írnék róla, ha többet igyekeznék felidézni abból a néhány szóból? Lehet, hogy éppen beszédre váltanám mindazt, ami némán összegyűlt bennem, de néha mégis hallatja a hangját – arról, hogy Isten szeretete sokkal mélysegebb, sokkal meglepőbb és erőteljesebb, mint ahogy én hiszem. Hogy kivethetetlenek vagyunk az Ő szeretetéből – s akkor miért annyira kivethető mondjuk a másik iránti szeretet énből? (Meg hogy van humor, odafentről. És egy kb. hatvanéves történet, amiről csak hallot-

tam – „hiszed, hogy Isten Jézusért minden eddigi bűnödöt megbocsátotta? És hiszed, hogy azokat is megbocsátotta, amiket csak ezután fogsz elkövetni?” Lehet, hogy többet kellene visszaemlékezni, többet beszélni róla, többet „dolgozni”, és nem hagyni elnémulni ezt a halk belső hangot.) Persze, Feri bácsi ennél sokkal több volt.

Emlékszem, egyszer döbbenetes dolgot mondott Feri bácsi (gondolom, mert tudta, hogy Istent nem kell illendőségből kímélni magunktól) – valami olyasmit, hogy „ez alig-kegyelem”. Szó szerint évekig nem értettem, végül felhívtam, hogy mondja meg, mit jelent ez (valaki biztatott, ő is szerette volna tudni a választ). Feri bácsi végtelenül komolyan nevetett (!) a telefonba, és azt mondta, hogy hát nem veszem észre, hogy épp csak hogy megtart? Persze, azonnal észrevettem... Egyfelől biztos, elvehetetlen, megtörtént; másfelől pedig a kárhóztából kiemelve épp annak a peremén helyezett el, csak egy hajszálynira attól.

Miért jutott eszembe a kétely témája kapcsán ez a történet? A kétely nagyon személyes dolog; olyankor az ember tökéletesen egyedül van. A kétely az, amikor már semmi magyarázatom nincs rá, hogy egy ilyen borzasztó világ számára miképpen képzelhetünk el egy gondviselő Teremtőt – etikai, logikai, érzelmi lehetőségeimet, mindent kimerítettem, nincs mit mondanom Róla, nincs erőforrásom. És a kételynek igaza van, mert az ember tényleg nem hozhat létre semmi olyat, amivel az Isten létét igazolná, hanem csak olyat, amivel a magát. Amit bizonyossággként birtokolhatunk, az most is, mint egyetlen igazi tulajdonunk, megváltottságunk esetében, csak egy hajszál: „az igazolhatatlan Úr valóságos” – ebbe lehet kapaszkodni.

■ Szűcs Teri

KÉTSÉG ÉS BIZONYOSSÁG ...AMIKOR BETEG VAGYOK

Reményik Sándor *Kegyelem* című verséből idézek: „...a bűn, a betegség szörnyű tömlőcéből nincsen, nincsen menekvés...”

Értem és átélem a költő kétségeit és érzéseit, amikor betegágyon fekszem. Beteg vagyok és úgy érzem, egy nagyobb hatalom csapdájába kerültem. Tehetetlenül vergődöm, mint egy kalitkába zárt madár. Körülöttem nem látok mást, mint szenvedést, kínlódást, kétségbeesett tekinteteket. Nem jó ez, rossz hatással van rám. Úgy élem meg a szenvedést,

mint egy vere-
séget az élet
sötét oldalá-
tól. Elke-
serít.

Itt más az
élet. Az

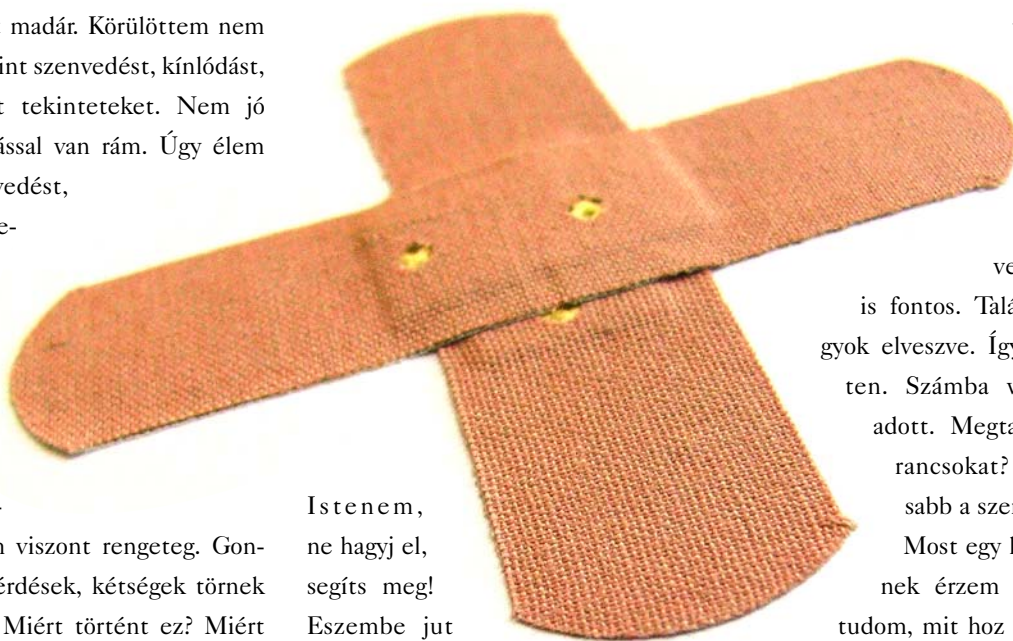
életterem be-
szűkült, időm viszont rengeteg. Gondolkodom. Kérdések, kétségek törnek elő bennem: Miért történt ez? Miért éppen velem? Ezt mérte rám az Isten? Keresztyénnek tartom magam. E téren van múltam is, gyökerem is. És mégis...

Nem vagyok jól. Félek, mit mutatnak az eredmények. Az orvos sem mondott semmi konkrétat. Minden olyan bizonytalan... Gondolataimba mélyedek. Mit vétettem? Hol rontottam el? Miért büntet az Isten? – Fáradtan szendergek el kérdéseimen.

Arra eszmélek, hogy valaki leül mel-
lém. Egy ismerős. Megértően néz rám. Tekintetében erő van és bátorság. Beszélgetünk. Jó, hogy valaki végre

meghallgat. A lelkem egy kicsit most könnyebb lett.

Lázasan keresek valamit, ami biztos, ami felüdítené a lelkem. Mit jelent az a régen hallott mondat, hogy „...a te hited megtartott téged” (Mt 9,22)? Jó lenne hinni... Most csak egy gyenge sóhajra futja felfelé:

Istenem,
ne hagyj el,
segíts meg!
Eszembe jut
egy történet a
Bibliából. Egy nő megérin-
tette Jézust, aztán elmondta neki érzé-
seit. Talán hallja az enyémet is...
(Csend.) (Az Idő Ura munkálkodik.)

Egy belső hang azt súgta, nem ad-
hatom fel, hiszen annyi feladat vár még
rám. Ott vannak a szeretteim, a reám
bízottak. Várnak rám. Szeretni akarom
őket! A lelkiismeretem jelez: ren-
dezzem a kapcsolataimat. Egy jól is-
mert személy arcát látom magam előtt.
Van mit rendeznem vele. Megértettem
azt is, hogy jobban kellene vigyázni
magamra. Te jó ég! Ide kellett kerül-

nöm, hogy minderre rájőjjek?

Azért jó, hogy van időm gondolkodni. Akár mindent átgondolhatok újra. On-
nan kezdve, hogy van-e Isten. Van-e ér-
telme az életemnek? Ha igen, akkor
mi? Kicsit egyedül lehetek, legalább
magam számára tisztázhatom. Haszná-
ra vagyok-e a családomnak? Mit csinál-
tam rosszul? Mi a fon-
tos egyáltalán?

tos egyáltalán?

Nem köny-
nyű, de jó
arra gon-
dolni,
hogy az el-

veszett bárány

is fontos. Talán nem is va-
gyok elveszve. Így van. Van Is-
ten. Szamba vehetem, mit
adott. Megtartom-e a pa-
rancsokat? A legfonto-
sabb a szeretet...

Most egy kicsit erősebb-
nek érzem magam. Nem
tudom, mit hoz a holnap, csak

azt tudom, hogy most élni akarok.
Nem adom fel, tudom, hiszem, hogy
van értelme az életemnek. Valami
ősbizalomféle támad fel bennem. Bár-
hogy is lesz, az Ővé vagyok, és hiszem,
hogy Ő megtart. Bízom Benne újra, és
ez a bizalom erősebb már, mint a
félelmeim. Jézus azt ígérte, övéivel van
mindig, és az út végén várni fog. Érzem
lelkemben az Ő erejét.

Úgy van, ahogy a költő írja: „akkor
magától megnyílik az Ég...”

■ Honti Irén
kórházlelkész

A KÉTELKEDŐK KÁTÉJA, AVAGY HOGY TARTSD ÉLETEDET TÁVOL KRISZTUSTÓL?

Kis Ferenc Balázs

Ha az a fajta kételkedő vagy, aki azért kételkedsz, mert neked egyszerűen így kényelmes, és eszed ágában sincs megváltozni, akkor a továbbiakban igen hasznos tanácsokat találsz majd annak érdekében, hogy ez így is maradjon. A *Híd magazin* e történelmi számában közléteszünk egy kátét, amely municióul szolgál, hogy mindig megőrizhesd a kételkedők hidegvérét, és egyetlen vallásos fanatikus se legyen képes érzelmileg vagy – ne adj' izé! – lelki- leg megbillenteni.

1. Mit kell tudni arról a személyről, aki neked Istenről vagy a Krisztusról beszél?

Az a személy, aki nekem Istenről vagy a Krisztusról beszél, vagy hivatásából eredően teszi ezt (lelkész, hittanár stb.) vagy őszinte hitből. Gyakran előfordul, hogy valaki egyszerre mindkét kategóriába besorolható.

2. Hogyan őrizheted meg a kételkedők hidegvérét a hivatásosokkal szemben?

Legbiztosabban elkerülésükkel őrizhetem meg.

- Mivel Isten nem alszik, tartózkodom mindenféle egyházi temetési, esküvői, keresztelési szertartáson való részvételtől.
- Már most megkezdem minden olyan ismeretség elfojtását, amely magában hordozza a kereszttség lehetőségét.
- Ha meghal egy közeli, egyházi kötődéssel rendelkező hozzátartozóm, akkor készségesen elvállalok mindenféle szervezési feladatot, hogy a sok teendőre hivatkozva udvariasan a család egy másik tagjára háríthassam a lelkésszel történő egyeztetéseket.
- Ha mégsem tudom elkerülni a

hivatásost, emlékeztetem magam, hogy „csak azért mondja, mert neki ez a dolga” – de hogy igaz-e, helyese, amit mond, vagy sem, nem vizsgálom, és kérdést sem teszek föl.

3. Hogyan őrizheted meg a kételkedők hidegvérét a nem hivatásosokkal szemben?

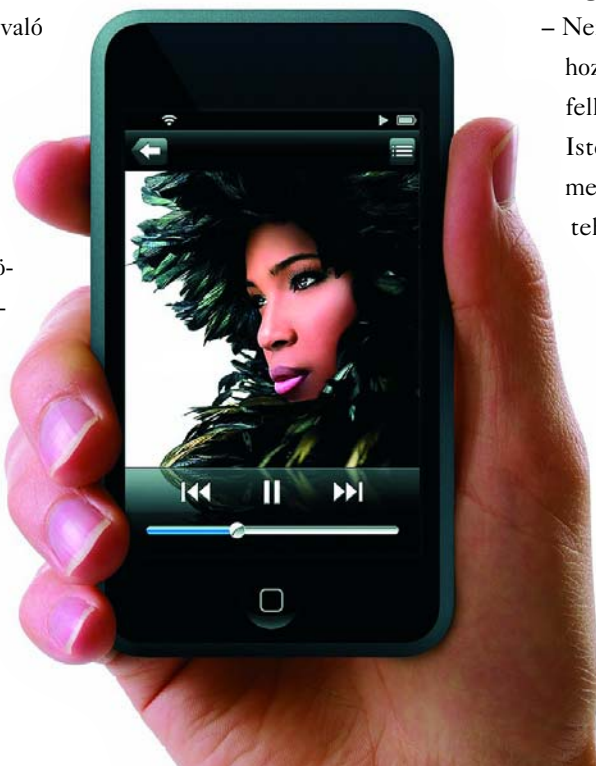
Csak igen nagy körültekintéssel őrizhetem meg, hiszen egyik családtagom, barátom, barátnőm, kollégám felől sem lehetek biztonságban.

- Finoman elhárítom azokat, akik az élet ilyen nagy kérdéseit feszegetik: Mi az élet értelme?, Mivel magya-

rázható az emberi intelligencia?, Mire jó a lelkiismeret?, Miért olyan lenyűgöző a természet? stb. (az ennél konkrétabb, Istenre vonatkozó kérdésekről nem is beszélve). Elhárító megjegyzések: Bocsánat, de most fáradt vagyok ehhez. Evés közben nem filozofálok. Valami hasznosabb dolgon törd inkább a fejed! Gyere, menjünk inkább moziba! stb.

- Megelőzendő mások kérdésfelvetéseit, az épp trendi témákkal hozakodom elő (autó, ruha, elektronikus berendezések, sztárok, divat). Annak érdekében, hogy ezt megtehessem, rendszeresen bújom az ezzel foglalkozó magazinokat.
- Nem próbálok meg érvelni, mert ahhoz felkészültnek kellene lennem; a felkészülés pedig magában rejti az Istenről, illetve a Krisztusról szóló ismeretet, s ennek a veszélynek nem tehetem ki magam.

Bár a fent leírtakat milliókon teszteltük, garanciát mégsem vállalunk arra, hogy maximális megtartásuk esetén is meg tudod őrizni a kételkedők hidegvérét, mert időről időre nagy számban, esetenként tömegesen esnek el a sorainkban eddig leghűségesebbnek hitt társaink.

Az alábbiakban két testvérünkkel ismerkedhetünk meg. Elsősorban arra voltunk kíváncsiak, hogy hogyan élik meg hitüket, illetve hogy nem szokott-e meginogni a Teremtőhöz való kötődésük nehézségekkel való találkozásokkor. Válaszaikat bensőséges vallomásaik, valamint portréjuk és élettörténetük felvillantása hozták közel hozzánk, teszik emberivé és hitelessé.

Gyarmati Gábor

HA EGY KICSIT IS MEGINGOTT VOLNA A HITEM, ELMENTEM VOLNA NYUGDÍJBA

**JAMBRIK
RUDOLF**

*Tűzoltó alezredes
és vezető beosztású
légmentő*

Hogyan lett tűzoltó?

1976 óta vagyok a Tűzoltóság állományában. Végigjártam a ranglétrát, így lettem az irányítási törzs vezetője. Azt hiszem, a fiúk mind tűzoltók szeretnének lenni, amikor meglátják az elrobogó, szirénázó piros autót. Én kisgyermekkorom óta mindent megtettem azért, hogy ez a vágyam valóra válhasson. De sohasem csak mint hivatásos tűzoltó tevékenykedtem. Korábban tagja voltam a Vöröskeresztnek, majd a Speciális Mentőknek, jelenleg szabadidőmben részt veszek a légi mentésben, s elnöke vagyok a Magyarországi Mentőcsoportok Szövetségének.

Hogyan éli meg a nehéz helyzeteket?

Nagyon szeretem a hivatásom. Úgy gondolom, erre születtem. Mindemellett, mint bárki más, én is félttem a hallal való találkozástól, hiszen ezt az ember inkább az időskor velejárájának tekinti. Tanítóim hatására azonban sikerült eljutnom addig, hogy megértsem: ez is a munkám része.

Ha csak egy leheletnyi esélye is van

annak, hogy élőt találunk, akkor mindent meg kell tennünk, hogy segíthessünk rajta. S az ilyen siker a lelkünk akkumulátora, amely ilyenkor feltöltődik. Az viszont egy csodálatos dolog, hogy nem monoton életet élünk, hiszen

minden szolgálatunk más, minden eset egyedi, így mindegyik egyedi megoldá-

sokat igényel.

Ön hívó ember?

Igen, hívó református vagyok, templomba is szoktam járni. Gyerekkoromban keresztyén nevelést kaptam és részesültem hitoktatásban is. Ugyanakkor hiszek önmagamban, a társaimban és a technikában is. Ezért mindig hálát adok az Úrnak, ha sikerül mindenkét hazavezényelni és sikerült mindenkét kimenteni.

Érzi az Úr gondoskodását?

Nehéz erre válaszolni. Az Úr figyel és vigyáz ránk, de másfél évvel ezelőtt a műszaki egyetemi esetenél, ahol három fiatal kollégám egészen kicsi apróságok miatt áldozta az életét, nem éreztem. Természetesen a hitében senkit nem rengetett meg ez az eset sem, de intő példa volt, hogy a mi munkánkban nincs helye tévedésnek.

Nem szokott meginogni a hite?

Nem. Ha egy kicsit is előfordult volna, akkor elmentem volna nyugdíjba, amit nyugodtan megtehettem volna, hiszen a fővárosban egészen biztosan, de lehet, hogy az országban is én vagyok a legidősebb az operatív állományban. De örülök, hogy dolgozhatok, s amíg nem kell attól félnem, hogy veszélybe sodrom a munkatársaimat, mert engem kell menteni, addig szeretném is folytatni a munkám! Így érzem boldog, elégedett embernek magam.

FIGYELJÜNK AZ ÚRRA ÉS BÍZZUNK BENNE

**GONDA
DORKA**

*Három gyermek
édesanyja, angol-
tanárnő, hagyó-
mányőrző íjász*

Keresztyén családba született?

Hívó református családban nevelkedtem. Érdekesség, hogy jóllehet gyakorló hívők voltak az elődeim, ennek ellenére jóformán mindenki katolikus házastársat választott. De úgy látom, ez nem rossz, sőt szélesíti a látásunkat, hiszen jó, ha a keresztyén ember nem csak a saját felekezetét – annak kultúrkörét – ismeri meg.

Krisztus követőjeként hogyan tudja a mindennapokban megélni a hitét?

Megpróbálok egy példával megvilágítani. Nem szeretek, sőt kifejezetten nehezemre esik a nagy áruházláncok üzleteibe menni bevásárolni, azonban mivel enni muszáj, időről időre rákényszerülök. Akkor viszont mintegy ellentétként – hiszen tudom, hogy miként

bánnak az alkalmazottaikkal – igyekszem úgy viselkedni, hogy szinte sugározzam magamból a szeretetet, a más értékrendet.

Tanulmányai során nem jelentett problémát a felvállalt keresztyén életvitele?

tudom, milyen baj jöhet, hiszen tudom, hogy vigyáz ránk. Egy nagyon kedves barátnőmnek nemrég súlyosan megbetegedett a

Édesapám, aki mérnök ember volt – s tudjuk, hogy az értelmiségre milyen nagy ideológiai nyomás hárult az előző rendszerben –, nem engedett ebből, és következetes vallásos neveltetésben részesített. Ugyanakkor óriási diplomáciai érzéke lévén sikerült elkerülnie – így nekem is – az ebből adódó konfliktusokat.

Humán értelmiségiként a munkaerőpiacon, családban három gyermek édesanyjaként bizonyára szembekeverül időnként konfliktushelyzetekkel. Szokta ilyenkor érezni az Úr gondoskodó szeretetét?

Igen. Sokszor gondolok is rá: bizony, milyen jó, hogy mindig velem van. Figyel, fogja a kezem. S nem is nagyon

pici gyermeke. Mélyen együtt érzek vele, és őt is én vigasztalom, bátorítom. **Nem fogja el ilyenkor sem a kételkedés?**

Nem, mert tudom, hogy mindennek van értelme. Egészen biztos vagyok benne, hogy a legnagyobb fájdalom, a legtragikusabb esemény sem hiábavaló. S ez még akkor is igaz, ha nem értjük azonnal, hiszen lehet, hogy csak közvetve, áttételesen érint minket. Arra azonban mindenképpen jó, hogy elgondolkodtasson, számadásra késztesse: figyeljünk az Úrra, bízzunk benne, és vizsgáljuk meg, hogy a tetszése szerint éljük-e az életünket!

TÖREDÉKEK

A KÉTELKEDÉSRŐL, A BIZONYOSSÁGRÓL ÉS A VÁLASZTÁS KÉNYSZERÉRŐL

A SZÜKSÉGES KÉTELKEDÉSRŐL

„Mindig szilárdnak lenni a maga igazában, mindig előretörni, sohasem kétkedni – nem ezek-e azok a nagy képességek, amelyekkel a butaság megszerzi vezető szerepét a világban?”

W. M. THACKERAY, *angol regényíró*

„...a beszédhez csak igen kevés észre van szükség.”

RENÉ DESCARTES, *francia filozófus, matematikus*

„Hazug szív sikeréhez hazug arc kell.”

W. SHAKESPEARE, *angol drámaíró*

„Ha cselekedni akartok, csapjátok be a kételet ajtaját! – mondotta a tevékeny. S nem félsz attól, hogy így te csapódsz be? – kérdezte a szemlélődő.”

FRIEDRICH NIETZSCHE, *német filozófus, költő*

A BIZONYOSSÁGRÓL

„Esztelen, aki Istentől választ akar. Ha magához fogad, ha meggyógyít, azt azzal cselekszi, hogy kérdéseidet, mint a lázat, kezével elsimítja. Ez így van...”

„Csend, hajót befogadó rév. Isten csendje, minden hajók menedéke.”

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY, *francia író*

A TÚLHORDOTT KÉTELYRŐL

„Aki okoskodik, sohasem fog repülni.”

ANATOLE FRANCE, *francia regényíró*

„Aki túl sokat kétkedik, kétségbeesik.”

SZENT ÁGOSTON, *ókeresztény teológus, filozófus*

„Aki senkinek nem hisz, annak én sem hiszek.”

GOETHE, *német író, költő*

„Még a megértésben sem árt mértéket tartani.”

ANCSEL ÉVA, *filozófus*

Báruk rabbi így szólt egyszer: „Micsoda jó és ragyogó világ ez mégis, ha az ember nem vész el benne, de micsoda sötét világ ez akkor, ha elvész benne.”

MARTIN BUBER, *izraeli-osztrák író, vallásfilozófus*

„Megtagnám azt az Istent, akit megértenék.”

JULIEN GREEN, *amerikai-francia író*

„Az igazság beszéde egyszerű.”

SENECA, *római filozófus és államférfi*

A VÉGSŐ DÖNTÉSRŐL ÉS KÉT PÓLUSÁRÓL

1.)

„Az élet csak egy tűnő árny...”

egy félkegyelmű

Meséje, zengő tombolás, de semmi

Értelme nincs.”

SHAKESPEARE

2.)

„Rosszindulatú-e a valóság? Jézus azt mondja, hogy jóindulatú, hogy esztelenségig nagylelkű az emberrel... Mi a Valódi-Valóság természete? Nagylelkű, megbocsátó, megváltó szeretet – feleli Jézus. Diadalmaskodik-e a halál az életen? Nem, Jézus meg van győződve arról, hogy Atyja országán a halál sem vesz erőt... Nem leplezi a szenvedés realitását, a csüggedés bénító erejét, a csalódásokat, reményeink meghiusulását, a kudarcot és a halált; egy szóval sem vitatja, hogy ez keseríti az embert. De állítja, hogy Atyja országa úrrá lesz minden borzalmon, szörnyűségen és iszonyaton... Jézus örömhírét annak kell tekintenünk, ami: válasznak a leglényegesebb kérdésre. Csak az kényszerül elutasítani, aki azt hiszi, hogy a rossz győzedelmeskedik a jón, hogy az élet abszurdítás, egy félkegyelmű örült meséje, hogy a Valódi-Valóság rosszindulatú, és hiú ábránd, hogy a végén rendbe jön minden...”

NYÍRI TAMÁS, *filozófus*

„Nekünk magunknak muszáj végül is a présbe kényszerülnünk. Befejeznünk a mondatot.”

PILINSZKY JÁNOS, *költő*

A KÉTELKEDŐ LUTHER

Kételkedő? Madách a Tragédiában e szavakat adja a szájába: „Nem ismered te a tűznek varázsát, Ki csak fazék alatt ismérted azt.” Inkább „tűz csiholója”, mint kételkedő.

A Szentírás számos példán mutatja be a kételkedő, azaz a hitetlen embert, de ezek közül egyik sem hasonlít a mi Ágoston-rendi szerzetesünkre. Kétfelé sántikáló papok, tamaskodó Évák, Sárák és Mária Magdolnák, bolyongó Dávidok (Zsolt 56,9), néma Zakariások, hitetlen Tamások, sok Istennel és önmagával meghasonlott ember, megannyi „hullámlovas”, akiket badar szelek ide-oda sodornak, Jakab „kétlelkű és minden útján állhatatlan” megintettjei (Jak 1,8). Lehet állhatatlannak nevezni, aki bátran kiállt, mert másképp nem tehetett?

Luther életére két esemény hatott megrendítő erővel: a vihar- és a torony-élmény! Az előbbi miatt lett szerzetes, az utóbbi tette őt reformátorrá. A két élmény közös vonása a **kétségbeesés**: félelem a haláltól, a kárhozattól! Távol állt tőle a hitelenség. S habár a hit ösvénye nagyon keskeny út, neki megadatott, hogy mindvégig megmaradjon rajta. Más sztrádákról, mint a kételkedés vagy az elbizakodottság, szinte lehetetlen fölhajtani rá. A hívők rendre a kétségbeesés felől érkeznek. Aki hívő akar lenni, kétségbe kell annak esni!

„Ez okozza a józan értelemnek a legnagyobb megütközést, hogy az Isten kényekedve szerint embereket hagy cserben, keményít meg, dönt kárhozatba, akinek nagy irgalmát és jóságát ugyanakkor mindenütt hirdetik. Én magam is

nem egyszer a kétségbeesés legmélyéig megbotránkoztam, s bizony azt kívántam, bárcsak sohasem teremtettem volna emberré! Ez akkor történt, mielőtt még felismertem volna, milyen üdvös ez a kétségbeesés, és mennyire közel van a kegyelemhez!” (1)

„Isten kegyelmét egyedül az alázatosaknak ígérte meg teljes bizonyossággal, tehát azoknak, akik teljes kétségbeesésükben feladták már magukat! Az ember azonban mindaddig nem alázható meg szíve mélyéig, amíg meg nem tudja, hogy üdvössége kizárólag egy más valakinek az akaratától, nevezetesen az Istentől függ.” (2)

„Fontos tudnunk, a kegyelem ígéje is csak azokhoz jut el, akik tudnak bűneikről, elcsüggednek, és teljes kétségbeesésben élnek elrontott életük miatt.” (3)

Aki megfélemez Luther „töviséről”, hamis képet alakít ki róla: amelyen egy magabiztos, hajlíthatatlan, állandóan csatázó, mindent kritizáló, mindenkibe belekötő, konok ember szerepel, aki még egyházzal, világgal szemben is dacolni mer. Az újkor hajnalának bátor hajója ő, akit némelyek csodálnak, néhányan esetleg tisztelnek és szeretnek, de akit a nagy többség, főleg a szakma, szívből utál.

Luther önmagára nézve csak kétségbeesni tudott. Kítől, mitől kapott mégis olyan nagy magabiztosságot, bizonyosságot, megingathatatlanságot? A hit horgonyának hármaskapaszokójától: Szentlélek! Szentírás! Krisztus!

A Szentlélek nem szkeptikus! Szívünkbe

nem kérdéses dolgokat, sejtéseket írt. „Sziklaszilárd kijelentései bizonyosabbak és erőteljesebbek az életnél és minden tapasztalatnál.” (4)

„Amikor a belső világosságról szólsz, tudnod kell, hogy egyetlen ember nem ismerhet fel a Szentírásból még egy jótányit sem, hacsak nincs vele Isten Szentlelke. Minden ember szíve sötét, és bár az Írásban olvasható ígéket jól tud idézni, valójában semmit nem tud megérteni abból. Ezért a Szentlélekre az egész Szentírás, de a Szentírás egyes részének megismeréséhez is elengedhetetlenül szükség van.” (5)

„Lehetséges, hogy az Írás titka még rejtve legyen, miután a pecsétjét feltörték már, a követ a sír szájáról elhengetítették, s a legmélyebb titok napvilágra került, nevezetesen? Nemde az egész világon tudják és beszélnek? Vedd ki a Krisztust az Írásból, mit akarsz akkor még benne megtalálni?” (6)

„*Kiemelt a pusztulás verméből, a sárból és iszapból. Sziklára állította lábamat, biztossá tette lépteimet. Új éneket adott a számba, Istenünknek dicséretét. Sokan látják ezt, félik az Urat, és bíznak benne.*” (Zsolt 40,3-4) Kételkedő? Szó nincs róla! Sárból és iszapból kimentett, sziklára állított énekes!

Az idézetek forrása: MAGYAR LUTHER KÖNYVEK 11: (1) 166., (2) 53-54., (3) 117., (4) 23., (5) 26. és (6) 24. oldal

■ Weltler Sándor

A KÉTELKEDÉS ISTEN EMBEREINEK ÉLETÉBEN

Erény vagy bűn-e a kételkedés? Ha világi értékekben, „emberi módon” gondolkodunk, akkor azonnal rávágjuk: erény! Descartes után az újkori emberiség fennhangon hirdeti: „Gondolkodom, tehát vagyok!” Mi is valójában a gondolkodás? A kérdés, sőt egyenesen a kételkedés szabadsága a bevettnek hitt igazságokkal, a vak hittel szemben! A magát nagykorúnak valló emberiség ideálja az autonóm, szellemileg független egyén, aki bátran és becsületesen kritizál, kérdez és kételkedik. Szkepszis nélkül nincs kísérletezés vagy tudományos előrehaladás. A tudományos életben egy értekezés, egy tézis csak akkor nyeri el értékét, ha az kiállja az opponensek kétséget támasztó próbáját. Kételkedés nélkül nincs bizonyítás; a kételkedés ilyen összefüggésben tehát mindenképpen erény.

A Biblia azonban egy másik típusú gondolkodásra hív meg bennünket. A Biblia nem csak emberi módon, hanem a mindenkori modern ember értékrendjétől eltérő módon mer gondolkodni. A Hegyi beszéd Jézusa a „több”

igazságra (Mt 5,20) hívja fel a figyelmet. Ez nem azt jelenti, hogy a Biblia eleve szemben áll a modern gondolkodással, hiszen ugyanúgy szemben áll a konzervatív gondolkodással is, ha annak igazsága sem „több” az emberi értékrendnél.

A Biblia nem egyszerűen autonóm gondolkodásra, hanem hitre tanít bennünket. Ugyanis mindent az örökkévalóság nézőpontjából (*sub specie aeternitatis*) néz, az embernél, a teremtett lénynél magasabb létező, a Teremtő szempontjából. Isten szemszögéből nézve bizony átértékelődik minden érték. A Biblia ideálja nem a magát nagykorúnak valló kételkedő ember, hanem a hívő ember. A hit pedig engedelmesség. Aki meghallja Isten hangját (németül: hören), az engedelmesen követi azt (Gehorsamkeit).

A Bibliában a bűneset az engedetlenség. A kérdés, a kételkedés szabadságát hirdető modern ember is belátja, hogy az édenkerti kígyó kérdése – „*Csakugyan azt mondta Isten?*” (1Móz 3,1) – alattomos, mert visszaél az ember szabadságával; a kérdés irányza-

tosságával az engedetlenséget és az önzést szítja fel a lelkében.

A Biblia Isten megpróbált embereinek életútját villantja fel számunkra a mi tanulságunkra. Isten szereti bűnbeesett teremtményét, s ezért újra és újra leleményes utakat talál ki a tőle elidegenedett ember visszaszeretésére. Például elhív és kiválaszt magának embereket, hogy rajtuk keresztül áldjon meg másokat. Ilyen elhívott ember Ábrahám, a hit embere, akit a Szentírás „Isten barátjának” nevez (Jak 2,23). Ennek a szeretett embernek Isten azt ígéri, hogy Sárától, az idős feleségétől gyermeke lesz, akiből majd népet támaszt. S ekkor Ábrahámról ezt olvaszuk: „*Ábrahám arcra borult, de nevetett, és azt mondta magában: Százszentűs embernek lehet-e gyermeke?*” (1Móz 17,17) Nos Isten barátja nemcsak kételkedett, hanem egyenesen kinevette Istent! Ennek a történetnek lesz egy nagyon érdekes újszövetségi párja is, de előbb még vegyünk szemügyre néhány ószövetségi példát!

Amikor Mózeset elhívja az Úr, ő kételkedik saját alkalmasságában (2Móz

4,10), de ugyanígy kételkedik elhívásakor a fiatal Jeremiás: „Hiszen nem értek a beszédhez, mert fiatal vagyok!” (Jer 1,6) Jónás nemcsak kételkedik az Úr parancsában, hanem egyenesen ellene szegül annak, s ezáltal csak magának árt.

Az Újszövetség első nagy kételkedője Keresztelő János apja, Zakariás főpap, aki Gábiel üzenetét a születendő gyermekre vonatkozóan ugyanúgy utasítja vissza, mint Ábrahám az Úrét:

„Hiszen én már öreg ember vagyok, feleségem is előrehaladott korú” (Lk 1,18). Zakariás kételkedését azonban az Úr ezúttal már büntetéssel is fenyíti: „De íme, amiért nem hittél szavaimnak, amelyek pedig be fognak teljesedni a maguk idejében, most megnémulsz, és egészen addig nem tudsz megszólalni, amíg mindezek végbe nem mennek.” (Lk 1,20)

Érdekes, hogy a börtönbe vetett Keresztelő Jánoson kétségek vesznek erőt, és tanítványaival ezt üzeni Jézusnak: „Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?” (Mt 11,3; Lk 7,18). Jézus azt

üzeni vissza, hogy a vakok látnak, a süketek hallanak „és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem” (Lk 11,6).

Ott van aztán a vízen járó Péter, aki csak akkor kezd süllyedni, amikor kételkedik, és leveszi tekintetét az Úrról (Mt 14,30).

A kételkedés legnagyobb példája pedig Tamás. Pilinszky hívja fel a figyelmet arra, hogy Jézus nem közvetlenül felel Tamás kételyére. „Sebesült oldalát nyújtja

**„Aki kételkedik, az olyan, mint a tenger hulláma, amelyet a szél sodor és ide-oda hajt.”
(Jak 1,6)**

a feltámadásban kétkedőnek: szenvedése, szeretete, áldozata realitásával válaszol... csakis ennek a halálos sebnak a mélyén érinthette meg Tamás – s érinthetjük csak meg valamennyien kételyeinken túl a Szeretet örökkévalóságát.” (Új Ember, 1961. december 24.)

Igen, Isten megpróbált emberei életében a kételkedés áldássá is válhat, hiszen a hit olyan, mint a kötéláncolás vagy a tengeren járás. Ám akkor és csak akkor válhat áldássá, ha a kételkedést nem engedjük kiteljesedni bennünk,

ha a kötéláncolás vagy a vízen járás közben önmagunk gyengeségét beismerve merünk és tudunk Krisztushoz kiáltani.

Vannak olyan szomorú példák is a Bibliában, ahol a kételkedés kiteljesedésével, győzelmével, a kétségbeesés önpusztító példáival találkozunk. Elég Kainra, Ézsaura, Saulra, Júdásra gondolnunk.

Jakab apostol találó képeket alkalmaz: „aki kételkedik, az olyan, mint a tenger hulláma, amelyet a szél sodor és ide-oda hajt” (Jak 1,6). A kételkedő ember ellentéte a boldog: „Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart” (Jak 1,12). A beatus (latinul: boldog) állhatatos, igazságból van, hallgat Jézus szavára.

A Biblia világa erre a boldogságra hív meg bennünket.

■ Dr. Fabiny Tibor

A TEOLÓGIAI LIBERALIZMUS ÉS A GLO-BAÁL PAPSÁG

Egy nekem szegezett kérdés valahogy így hangzott:

A teológiai liberalizmus hitetlenség, kételkedés, becsületesség vagy micsoda?

Távol álljon tőlem, hogy bírói székre üljek a napjainkban erősödni látszó teológiai liberalizmus megítélése ügyében, ám a kérdés választ vár, átgondolásra kötelez.

A keresztyénség szellemtörténeti változásai, mozgásai alapvetően két forrásból táplálkoznak.

Egyrészt Isten Lelke motiválhatja az egyházat, s ennek gyümölcse mindig belső megtisztulás, megújulás, ébredés és missziói elköteleződés, offenzí-

va. Példa lehet erre az I-II. század egyháza; a reformáció vagy a XIX. század ébredési mozgalmai.

Másik forrás a „világ szelleme”, amely politikai, hatalmi, gazdasági, eszmei érdekekben megtestesülve, olykor nagyon is vallásos köntösbe öltözve az egyház gyenge láncszemein át képes betörni és pneumatikus értelemben rombolni, legyengíteni. Példa erre a konstantinuszi fordulat vagy az a fordulat, amit az idősebb generáció Magyarországon saját élményként maga is átélhetett a kádári korszakban. Ez utóbbi éra egyháza két fogalommal jellemezhető: diakóniai teológia és békepapság.

Az alapvető dilemma most az, hogy korunk liberális teológiája melyik forrásból táplálkozik, vagyis a kérdést *pneumatikus* síkon kell megközelíteni. Ennek hangsúlyozása azért fontos, mert sokszor úgy tűnhet, hogy a liberális teológia káros hatása pusztán abban nyilvánul meg, hogy az *erkölcsi* korlátok kitolására ad teret. Ez sem kevés, a probléma azonban mélyebben van.

Nem szükséges ahhoz pallérozott teológusnak lenni, hogy szembe tűnjön a Biblia minden rétegében hangsúlyozott és a kinyilatkoztatás történetén átívelő, következetes antago-

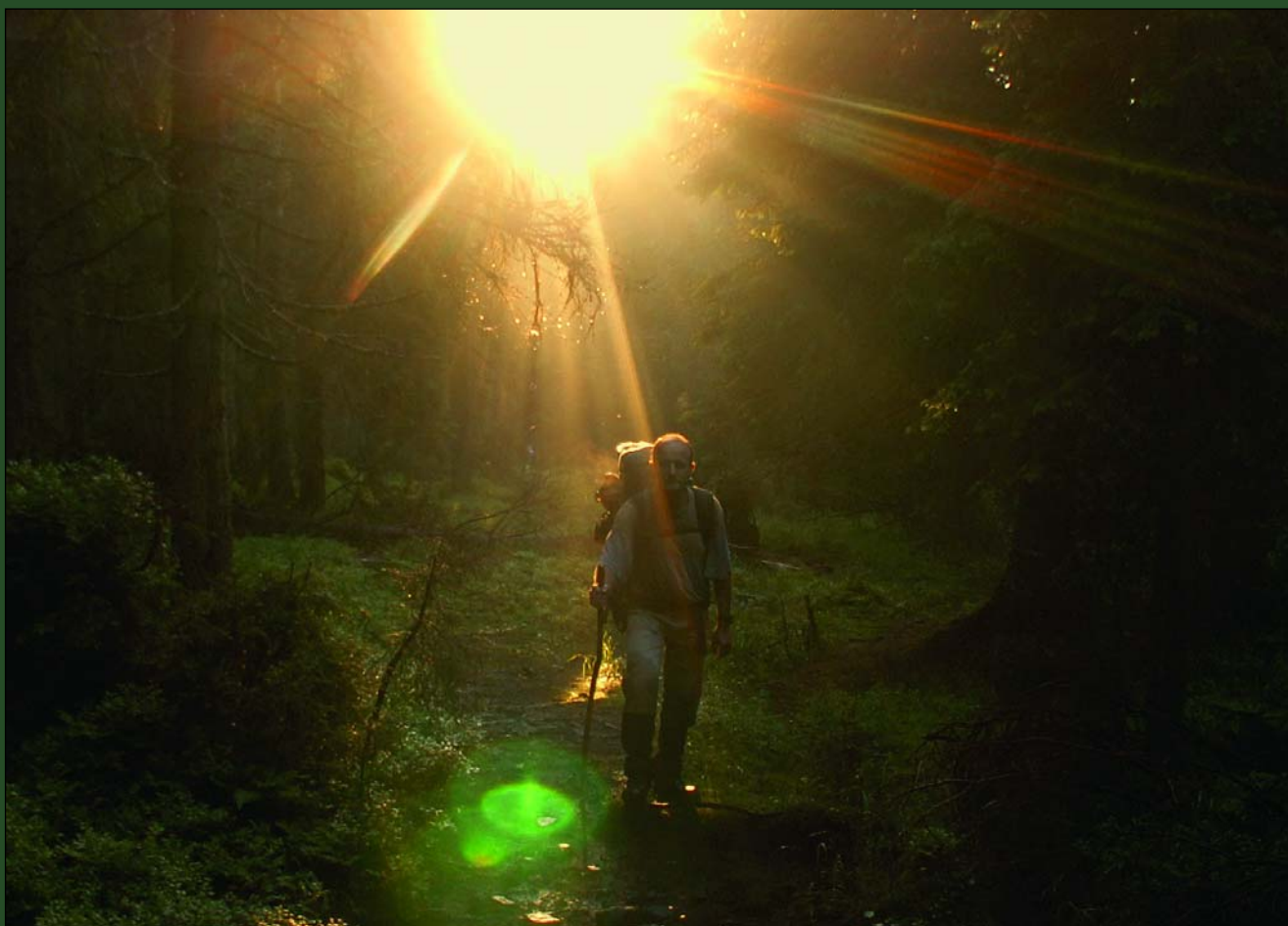
nizmus, kibékíthetetlen ellentét. Ez Jézus, majd az apostolok ajkán ilyen terminológiát hív elő: *(e) világ fejedelme*, aki szemben áll Krisztussal; *(e) világ szelleme*, amely szemben áll Isten Szent Lelkével stb. Az Apokalipszisben ez az antagonizmus képi ábrázolást is kap. Talán legplasztikusabb a *napba öltözött asszony* és a *népeket részegítő itallal itató, lovon ülő, felcicomázott parázná* ellentétpárja.

A Biblia tanúsága szerint az ember az élő Istennel úgy találkozik, mint aki *szent*. Hozzá tartozni a profántól való elhatárolódás nélkül lehetetlen. A találkozásokban Isten mindig kifejezi, hogy ő egészen más, mint az ember, s hogy őt humanizálni képtelen bármiféle gondolat (Ézs 55,8-9). A szövetség csak úgy teljesülhet ki Isten és ember között, ha Isten megszenteli az embert. Ennek valósága abban nyilvánul meg, hogy az ember felvállalja az antagonizmust, azaz a bűn és a világ szelleme elleni küzdelmet a saját életében és egyéb kapcsolatrendszerekben is.

A Biblia „nagy” embereinek történetével teljesen összhangban van a keresztyén tapasztalat. Ma sincs megtérés Isten szentségének tapasztalata nélkül.

Krisztus egyháza mindmáig ennek a

Fotó: Héder Zoltán

Jézus mondja:

„Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” János evangéliuma 8,12

küzdelemnek feszültségében él, létének kezdete óta úgy értelmezi önmagát, mint aki e küzdelemben a Szentháromság Isten mellett elkötelezett, mégpedig kihívás, elkülönítés, összegyűjtés által. Erre utal – nyilván Jézus felhatalmazása alapján (Mt 16,18; 18,17) – választott önmegjelölése: *ekklézia*. Majd ezt erősíti meg később az egyetemes hitvallás harmadik hitágazatában található attribútumokkal: *egy, szent, egyetemes, apostoli*.

Persze az antagonizmus feloldásának idejéről és egyetlen legitím módjáról sem hagy tudatlanságban a Szentírás: Krisztus végső diadalát követően, Isten országának beteljesülésével, amikor minden (az ég és a föld) újjá lesz. Akkor a küzdelem is megszűnik. De csak akkor és nem előbb!

Mi hát a baj a teológiai liberalizmussal? A következő:

- 1) Az antagonizmust nem vállalja fel.
- 2) Tanításában az Istent
  - *degradálja* – azaz megfosztja szentségétől,
  - *humanizálja* – azaz emberi normák és vágyak kiszolgálójává teszi,
  - *relativizálja* – azaz változékonynak tünteti fel (lásd Jak 1,17!).
- 3) A szajha ész produktuma csupán, nincs mögötte Isten-tapasztalat.
- 4) Hatása az egyházra hasonlóan romboló, mint a Baál-papság hatása volt Izraelre: eltévelyítés, lezüllesztés.

Válaszom az alapkérdésre ez: A teológiai liberalizmus nem más, mint e világ szellemének betörése az egyházba. Ez pedig a globalizációs törekvésekben ölt testet. Így is fogalmazhatunk: a

teológiai liberalizmus az Isten igaz szolgálata helyett a globalizációs törekvések kiszolgálója. Egyetlen szóval kifejezve: *céltévesztés (hamartia)*, azaz bűn. Mivel minden bűn egyben hitetlenség is, ha mindenképpen választanom kell az alapkérdésben felkínált menüből, akkor a hitetlenség kétségkívül jelen van a teológiai liberalizmusban.

Van-e vigasztalás a hűségesek számára? Van! Ez így hangzik: „*sőár jásubí*” – „*a maradék megtér*” (Ézs 10,21-22), azaz lesz megtért maradék, amelyen keresztül az evangélium és az igazi élet tovább adatik!

■ *Lászár Attila*

KRISZTUS SZEMÉLYE

John R. W. Stott *Hinni Jézusban* című könyve alapján

Caravaggio: Hitetlen Tamás, 1599

Jézus személyének történetiségét ma már keresztyén és nem keresztyén írók egyaránt elfogadják. A kérdés az, hogy igaz-e a megdöbbentő keresztyén állítás, mely szerint Isten Fia volt.

Isten szólt a világhoz, legfontosabb szava maga Jézus Krisztus, akinek személyében megtette az ember felé a kezdőlépést. Benne érthetővé, láthatóvá tette azt, ami értelmünk előtt rejtve maradt volna.

Mivel tudatlanok és bűnösök vagyunk egyszerre, nem volt elég kijelentéseivel eloszlatnia tudatlanságunkat, tennie is kellett valamit, hogy megszabadítson bűneinktől. Ha nem ismerjük fel, hogy mindez személyesen nekünk, rólunk szól, akkor csak történelmi dokumentum marad.

Nekünk is keresnünk kell Istent! Ha üzenete igaz, akkor annak erkölcsi következményei vannak. Ha Jézus szemé-

lyével foglalkozunk, nem maradhatunk semlegesek, nem térhetünk ki az erkölcsi állásfoglalás elől. Isten keresését Jézusnál kell kezdeni, mert a keresztyén-ség lényege Krisztus személye és életműve. Minden általa és benne nyert értelmet. Ha Jézus Isten volt, akkor többé nem kérdés, milyen Isten. Ha a keresztyénségből Krisztust eltávolítjuk, gyakorlatilag semmi nem marad. Őt elsősorban az evangéliumokból lehet megismerni. Emberré lett Isten, isteni és emberi természettel. Mint ilyen, örökre egyedülálló. Kijelentései, jelleme és feltámadásának ténye tanúskodnak mellette. E három összetartó vonalból ugyanarra a következtetésre juthatunk.

KIJELENTÉSEI

Tanításának legszembetűnőbb vonása az, ahogy önmagáról beszélt. Isten országát saját királyságának nevezte. „*Én va-*

gyok az igazság. Engem kövessetek!” – mondta. Arra szólította fel az embereket, hogy Őbenne higgyenek.

Tudta, hogy Ő az Ószövetség megígért Messiása. Azt állította magáról, hogy örökké létező. „*Mielőtt Ábrahám lett, én már voltam.*” Amit tett, az ugyanolyan ékesszólóan bizonyítja kilétét, mint szavai. Bűnököt bocsátott meg. Az Isten ellen elkövetett bűnököt pedig csak Isten bocsáthatja meg.

Az élet Isten ajándéka, és Ő azt állította magáról, hogy képes ezt az ajándékot nekünk adni. Mondanivalóját nem úgy kezdte, mint a próféták: „*Így szól az Úr...*”, hanem így vezette be: „*Bizony, bizony, mondom nektek...*”

Csudái nem öncélúak voltak, értéküket nem is annyira természetfelettségük adja, hanem lelki jelentőségük. Nem fizikai hatalmának jelei csupán, hanem kiábrázolják erkölcsi tekintélyét. Meg tudja szüntetni az emberi szív éhségét,

képes megnyitni az ember lelki szemét, és halottakat tud megeleveníteni, mert az ember lelkileg éhes, vak és halott. Önmagáról szóló tanítása a következő nagy kérdéshez vezet: „*Ti kinek mondtok engem?*” Azt ígérte, vissza fog jönni megítélni a világot. Az ítélet alapja pedig az lesz, ki hogyan viszonyul hozzá, ez pedig abban nyilvánul meg, ki hogyan viszonyul embertársához. Tanításával nem elég egyetérteni, szükséges, hogy hitünk cselekedetekben is megnyilvánuljon.

JELLEME

Kijelentései persze önmagukban nem bizonyítékok, de figyelemre méltó, hogy jelleme teljes mértékben igazolja állításait. Az elmeegógyintézetek is tele vannak nagyási hőbortban szenvedő alakokkal, akik pl. Messiásnak képzelik magukat, de jellemük nem támasztja alá állításukat, és senki sem hisz nekik. Jézus szavai és tettei összhangban állnak egymással, jelleme megerősíti szavait. Ő nem a világ nagyjainak egyike, nem illik a sorba. Minden

erkölcsi kategória fölött áll. A bűn az emberek veleszületett betegsége, Jézus az orvos, aki gyógyítani jött. Egyedülálló volta annyira nyilvánvaló volt, hogy nem kellett bizonygatni. A Vele való találkozás mélységes tiszteletre indítja lelkünket.

Saját büntelenségéről való meggyőződése azért is döbbenetes, mert a keresztyén világ nagyjai önmagukkal kapcsolatban ennek éppen ellenkezőjét tapasztalták. A hívő ember tudja, hogy minél közelebb kerül Istenhez, annál inkább ráébred bűnösségére.

Jézussal tanítványai három évig szoros életközösségben éltek, és Benne ők sem tapasztalták azokat a hibákat,

melyeket önmagukban olyan jól ismeretek. Ahhoz, hogy halálra lehessen ítélni, ellenségeinek is hamis tanúkat kellett bérelniük. Az egyetlen vád, amit sikerült ellene összehozniuk, nem erkölcsi, hanem politikai jellegű volt. Pilátus és Heródes sem talált Benne bűnt.

FELTÁMADÁSA

Isten a feltámadás által igazolta Krisztust, és ezt sem a kő, sem a pecsét, sem az őrség nem tudta megakadályozni. A keresztyénség a feltámadás tényére épül. Jézus feltámadt, nem pedig feléledt, vagy eltűnt. Ha a keresztyének tüntették volna el a holttestet, aligha akartak volna mártírhalált halni olyasmért, amiről tudják, hogy hazugság. Amit az üres sírban láttak, az hitet ébresztett bennük. A test nem volt ott, de a gyolcs, amibe beletekerték ottmaradt, méghozzá olyan formában, mint egy levetett gubó, amelyből elszállt a pillangó. Jézus halála utáni megjelenéseiről szóló történetek józanok és mesterkéletle-

„Tanításaival nem elég egyetérteni, szükséges, hogy hitünk cselekedetekben is megnyilvánuljon.”

nek, a szemtanú tapasztalatáról árulkodnak. A feltámadás leg-erősebb bizonyítéka a tanítványokban bekövetkezett változás. A

feltámadás hatalmas erkölcsi és szellemi erőket szabadított fel. A szomorú, gyászoló tanítványok, akik visszatértek polgári foglalkozásukhoz, a feltámadással való találkozás után új emberré lettek, és még életüket is kockára tették az Úr Jézus Krisztus nevéért.

„Élek én, így szól az Úr, bizony előttem fog meghajolni minden térd...” (Róm 14,11)

■ A. L.

SZÉLRÓZSA

7. ORSZÁGOS EVANGÉLIKUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

HOL A HATÁR?

Te vagy a föld határainak reménye, s reménysége a távoli partoknak.

Zsolt 65,6

2008. JÚLIUS 16-20.

HŐSZEG

www.szelozsatalalkozo.hu

KÉTELKEDÉS VAGY ÓVATOSSÁG?

„...mindent vizsgáljatok meg: a jót tartjátok meg, a gonosz minden fajtájától tartózkodjatok!” (1Thessz 5,21-22)

Az ige arra figyelmeztet bennünket, hogy legyünk éberek, és minden tanítást vizsgáljunk meg, mielőtt elfogadjuk, esetleg másoknak is továbbadjuk. Jézus Krisztus is figyelmeztet: *„Vigyázzatok, hogy meg ne tévesszenek titeket! Mert sokan jönnek majd az én nevemben.”* (Lk 21,8)

Manapság sokan próbálják spirituális igényüket valamiféle humánus, „testre szabott” vallásosságban megélni. Ezek a tanítások többnyire szimpatikusnak tűnnek, szeretetről, egymás elfogadásáról, kölcsönös tiszteletéről szólnak. Egyházon belül is tapasztaljuk ennek az irányzatnak a megjelenését. Miért baj ez? Baj-e egyáltalán? Milyen alapon lehet eldönteni, hogy mi a jó?

A hamis próféta, hamis tanítás már az Ószövetségben sem ismeretlen. A király sokszor olyan alapon adott hitelt a próféták szavainak, hogy melyikük jóslat kedvezőbb eseményeket. Válogatott, azt hitte el, ami tetszett neki, ami megegyezett saját elképzeléseivel. Amit hiszünk, annak alapján fogunk cselekedni is, cselekedeteinknek pedig következményei lesznek.

Ma tért hódít pl. az a tévtanítás, hogy mivel Isten jó és mindenkit szeret, ezért elképzelhetetlen, hogy bárkit is az örök halálba, a kárhözatra engedjen, tehát úgyszólván mindenki üdvösségre jut. Ha ezt hiszem, így is fogok élni. A bűnt nem fogom bűnnek nevezni, sem annak tekinteni. Megalkuszom vele, megtűröm az életemben, átnevezem, pl. másságnak vagy tévedésnek. Elfojtom, letagadom, megmagyarázom: felmentem magam a felelősség alól. Pedig a bűn következménye halál.

Ha az orvosom azt mondja, halálos beteg vagyok, akkor egyetlen esélyem van a gyógyulásra: ha elhiszem a diagnózist, és azt teszem, amit az orvos mond. Ha nem hiszek neki, mert nem érzem magam betegnek, vagy nem akarok kellemetlen kezeléseket vállalni, nem nézek szembe a tényekkel, akkor esetleg túl késő lesz, mire belátom, hogy segítségre lett volna

szükségem. Nem az orvos fog megölni engem, hanem a kezeletlen betegségem következménye lesz a halálom. Így van ez a bűnnel kapcsolatban is, nem Isten fog halálra adni, hanem „kezeletlen” bűneim, téves útjaim következménye lesz az.

Az egyértelműen rosszat könnyű felis-

merni, és elhatárolódn tőle. A jóra törekvő ember nem akar sátánista lenni, az egészséges életre törekvő ember nyilván nem fog dohányozni. De nem ez a helyzet a szimpatikusnak tűnő dolgokkal. Ezek az igazán veszélyesek. Elaltatják a lelkiismeretet, hamis biztonságba ringatnak, fényükben jónak látom magam, és ez kellemes. Előfordulhat, hogy valaki visszaél a „bio” felirattal, és egészséges élelmiszerként árul mérget. Jézus Krisztus nevével is vissza lehet élni. Nem minden az, aminek látszik. Honnan tudjam, hogy mi igaz és jó? A végtelen világ-egyetemben csak akkor tudom megmondani, mi hol van, ha meghatározok egy biztos pontot. Ahhoz képest már tudom, hogy valami közel vagy messze van. A Biblia Isten szava, az Élet Beszéde. Ha ehhez képest vizsgálom meg mindent, meg tudom állapítani, hogy közel, vagy messze van-e az Igazságtól. SOLA SCRIPTURA – egyedül a Szentírás, ahogy Luther Márton mondta. Ehhez persze arra van szükség, hogy korunk másik tévtanításától – miszerint a Biblia nem lehet Isten szava, hiszen emberek írták – elhatárolódjam.

Bátran, nyitott szívvel, bizalommal olvassuk a Szentírást! Tegyük félre kételeyeinket, engedjük, hogy szóljon hozzánk az Ige, ami életünkbe bizonyosságot és világosságot hoz! *„Mert ahogyan az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, termővé és gyümölcsözővé teszi; magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőnek, ilyen lesz az én ígém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.”* (Ézs 55,10-11)

■ A. L.

A SZEKTÁK

A szekta kifejezés nem sok jót sejtet. A szélsőséges gondolatokat és a belőlük fakadó szélsőséges viselkedést minősítjük vele, egyházon kívül és belül egyaránt. Nem napjaink lelki-szellemi áradatának hordaléka, hiszen a sektás csoportok léte egyidős a keresztyénséggel.

A szekta megjelenik egyrészt önálló, magát az Egyház történelmi felekezeteitől tudatosan elkülönítő közösségek formájában – bár nem minden közösség szekta. Másrészt megjelenik a tradicionális felekezethez, gyülekezetéhez kötődő egyházi életben is.

Milyen a sektás gondolkodás? Egyfajta lelki csőllátás. A metravezetők látása torzulhat könnyen csőllátássá: csak egy szűk sávra korlátozódik látómezejük. Ilyen lelki csőllátásban szenvednek a sekták és a sektás gondolkodású emberek. Elvesztik egészséges arányérzéküket, a teljes Szentírás összefüggéséből kivágott (seco) ígére, igeszakaszra építik tanításukat és életüket.

A felborult arányérzék jelzi, hogy a közösség vezetőjének, személyes kisugárzásának a tekintélye, súlya nagyobb, mint Krisztusé. Törvényeskedő, kínoisan körülhatárolt szabályokba kapaszkodó életet élnek vagy ellenkezőleg: a Krisztusban nyert szabadság helyett a „mindent szabad” szabadossága sodorja életüket.

Ugyanakkor nem veszíthetjük szem elől, hogy a sekták mindig tükröt tartanak elének. Az Egyház hiánybetegségeinek tüneteit jelzik, amint a láz jelzi, hogy beteg a szervezet. Figyelemre méltó, mennyire komolyan veszik az egymásra figyelmet, személyes törődést – jelezve, hogy éppen ennek hiány-

betegségével küzd az Egyház adott területen megjelenő közössége. A Szentlélek munkájának, szerepének eltorzult hangsúlyozása pedig éppen ott bukkan fel, ahol az Egyház népe elfeledkezik arról, hogy saját eszével és erejével nem tudna Krisztusban hinni. A Szentlélek nélküli hiányt más lélekkel töltik ki a sekták.

Végül két konkrét példa, amelyek alapján bizonyosan felismerhető a szekta.

1. A Szentlélek működésének alkalmi jeleit (gyógyítás, nyelveken szólás) a közösség tagjai a hit meglétének indikátoraként tekintik. Ahol ezek nem történnek, ott szerintük nincs hit. Ráadásul a Szentlélek nem időzíthető, nem használható, nem adható át egyéni igénynek megfelelően, amint ők teszik és gondolják. Szuverén isteni személy, aki akkor és úgy cselekszik, amikor Ő akarja. Amelyik lélek időzíthető és meg-

idézhető, bizonyosan nem az Úr Lelke. 2. Jellemzően sektáról van szó minden olyan közösség esetében (legyen az kis vagy nagy létszámú), amelyek az üdvösség feltételeként a hozzájuk tartozást szabja meg. Ez a gondolkodás itt-ott evangélikus felekezetünkben is könnyen megkísért bizonyos kegyességi (és éppen ezért kegyetlenségi) irányzatokat.

A Krisztusban kapott szabadság a keskeny út szűk megszgyéjének (hitünk alapja és szíve-közepe) és e szabadságból fakadó szeretet tág ölelésének páratlan ötvözete. Ha bármelyik hiányzik vagy hibázik, máris sektásak vagyunk.

■ Kovács László

JÉZUS MAGA A SZERETET

Budai Ilona népdalénekes tanúságtétele

„...aki énekel, annak a szíve csordultig megtelik szeretettel...”

Szent Ágoston

Mélyen hívő katolikus családban és faluközösségben nőttem fel a Rábaköz csücskében, Gyömörén. A szüleim hat osztályt végzett, csodálatos emberek voltak. Édesapám és édesanyám szép példával irányították életünket. Azt, hogy templomba jártunk, elszállodók, majd bérmálkozók lettünk, nem kényszerű kötelességként éltük meg az öcsémel, hanem olyan természetességgel, mint amikor levegőt vesz az ember. Néha-néha, amikor zúgolódunk a hajnali mise korai kezdése miatt, édesanyám csak annyit mondott: „Jézus Krisztus sem zúgolódott, amikor keresztre feszítették a bűneinkért.” Erre nem lehetett mit válaszolni. Keltünk és mentünk.

Sóhajtásnyi rövidségű életemnek egyetlen percében sem hivalkodtam a hittemmel, mert úgy gondoltam, ez az én belső ügyem: az Úristené, Jézusé és az enyém. Édesanyám szavai bukkannak fel ismét: „Soha ne hangoztasd azt,

hogy te milyen vallásos vagy, hanem élj úgy, hogy abból tudják meg az emberek!” S milyen nehéz úgy élni, hiszen gyarló ember vagyok én is, tele hibával, de próbálkozni kell egy életen át. Én úgy érzem, Jézus szeretete nélkül az életem üres és magányos lenne. Persze lehet élni nélküle is, de annak mi értelme lenne? Naponta hálát adok – ha csak egy kis fohással is – azért, hogy általa vagyok, s azt tehetem, amit nagyon szeretek: énekelhetek. Az

tegségem miatt elgyengült pillanataimat. Hálás vagyok, hogy velem van, számomra ő maga a SZERETET, így egyetlen szóval és csupa nagybetűvel.

Él a gyimesi hegyek között egy vak muzsikus, Antal Zoltán. 12 évvel ezelőtt orvosi kezelésre jött Budapestre, és nálam lakott egy hónapig. Érzékelte az én rohanós, szaladós életemet, egy este azt kérdezte tőlem. „Mit gondol, Ilonka, a halotti ruháján mekkora zseb lesz?” Ó, hogy mi történik velem halálom után, ezen nem igazán gondolkodtam! Zoli bácsi

felemelte az egyik ujját, és azt mondta: „Azon a ruhán nem lesz zseb. Ebből a földi világból maga semmit nem vihet el, csak azt, amit ide gyűjtögetett.” És a szívére mutatott.

Így az életem vége felé lépkedve sokszor jutnak eszembe Zoli bácsi szavai. Vajon elég emberséget, jóságot, hitet, becsületet, tisztességet, szeretetet és türelmet gyűjtöttem-e a szívembe, mert bizonyosan számot kell róla adnom? Hogyha Jézus fogja a kezemet, talán reménykedhetek.

A 2007. október 6-i Deák téri országos evangelizáció elhangzott tanúságtétel szerkesztett változata.

életem sok pillanatában érzem az ő szeretetének apró jeleit. Ezek megnyugtatók, erőt adnak, átsegítenek a gondokon, elviselhetővé teszik a be-

ÜZENET KENYÁBÓL ÉPÍTSETEK HIDAKAT!

Magyarországon is sokan hallottak arról, hogy Kenyában – a karácsony utáni napon tartott választásokat követően – súlyos zavargások törtek ki. A megmozdulások során több mint 600 ember vesztette életét. Megdöbbenésünkre felgyújtották a Kibera nevű nyomornegyedben álló evangélikus templomot, a hozzá tartozó egészségügyi ellátó központot, a lelkészlakást és az óvodát is. Kibera Afrika legnagyobb nyomornegyede, ahol mintegy 6-800 ezer ember lakik nagyon szegény körülmények között. Az egészségügyi központban rendszeresen amerikai orvoscsoportok nyújtottak ingyenes ellátást a leginkább rászorulóknak. (Egy alkalommal magyar evangélikusok is hozzájárultak ahhoz, hogy a kezeléseket ingyenesen történhessenek.) Mindezek után teljesen érthetetlen számunkra, mely csoportnak állt érdekében az, hogy előre megfontoltan, szervezeten támadást indítson az ellen a központ ellen, ahol sok-sok szegény ember kapott rendszeresen

testi-lelki gondozást.

A magazin címére utalva: azt hiszem, ez esetben is hídról van szó, mely a nyomorban élő szegényekhez vezetett, és ennek felégetéséről. Hiszem, hogy a *Híd magazin* olvasóin keresztül száz és száz imádság-híd épül, s ezek a láthatatlan összeköttetések erősebbek és hatékonyabbak lesznek minden gonosz szándéknál.

Az eset óta időm nagy részét arra fordítottam, hogy a gyülekezet kérésére felmérjem a károkat és alternatívákat dolgozzak ki a fizikai újjáépítés lehetőségeire. Kérem azonban a *Híd* olvasóit, legyenek imádságban támaszul a kiberai evangélikus gyülekezetnek abban, hogy a lelki újjáépítés is megvalósulhasson! Azt, hogy mennyire szeretne a gyülekezet mielőbb meggyógyulni, felépülni a megrázkódtatás után, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a tüzet követő vasárnapon a gyülekezet megtartotta az istentiszteletet a romos, füstös templomban.

Bálint Zoltán mérnök, Nairobi, 2008. január

Pilinszky János

PANASZ

Elevenen a csillagok alá,
az éjszakák sarában eltemetve,
hallod a némaságot?
Míntha egy égbolt madár közeledne.

Így hívogatlak szóval:
az örök hallgatásból,
idegen egeid alól
valaha is kiásol?

Eljut hozzád a panaszsom?
Hiába ostromollak?
Köröskörül a félelem
zátonyai ragyognak.

Számíthatok rád istenem?
Úgy vágyom közeledre,
díderegve csak hevesebb
a szerelmek szerelme!

Témess a karjaid közé,
ne adj oda a fagnak,
ha elfogy is a levegőm,
hívásom sose lankad.

Légy reszketésem öröme,
mint lombjai a fának:
adj nevet, gyönyörű nevet,
párnát a pusztulásnak.

Hogyan tovább, egyház?

MISSZIÓ, A SZOLGÁLAT RÉGI-ÚJ ÚTJA, NEM CSAK LELKÉSZEKNEK

Nem készítettem közvélemény-kutatást, de attól tartok, az emberek nagy részének a misszióról egy távoli kontinensen, bennszülöttek között végzett hittérítés erőszakosabb vagy békésebb formája jut az eszébe. Esetleg a katolikus egyház által szervezett őszi városmisszió. Kevesen vallják, hogy Jézus parancsa és küldése miatt a keresztyén élet kisugárzása a misszió. Egyrészt tehát mindannyiunk ügye és feladata, másrészt egyházunk megújulását szolgáló eszköz.

végezni, az örök hűséget fogadókat össze kell adni, a halottat el kell temetni... A vasutasnak pedig a vonatforgalom biztosításánál kell a szolgálatát elvégezni.

Gyülekezetek és a mellékvonalak

Van úgy, hogy ismert dolgok, tények mellett elmegyünk százszor is, azután egyszer felfigyelünk, meglepődünk, megdöbbenünk. Hogy miért nem előbb, és miért éppen akkor, ezt csak Isten tudja, aki a felismerés pillanatát megadja. Így jártam én is a közelmúltban. Egy csökkenő lélekszámú, ma 420 lakosú faluban jártam, ahol a fogyó evangélikusok száma 80. Ebből karácsonykor, újévkor és egyéb nagy ünnepen is ugyanaz az 5-8 idős asszony jár gyülekezetbe, aki az év többi vasárnapján. Elfogytak, mint a vasúti mellékvonalakon az utasok. A templom úgy nézett ki, mint a szárnyvonalak piros motorvonata, melyben a

mozdonyvezetőn (lelkészen) és a kaulazon (kántoron) kívül egy-két ember ül. Lehet, hogy 50-100 is, de az 500-800 lelket befogadó nagy templomokban ez szinte ugyanannyi, mint a kis templomok néhány híve. Pedig a lelkészek többsége hűségesen látja el szolgálatát, mégpedig egyre nagyobb területen, egyre több időt utazással töltve, hiszen a fogyó egyházfenntartás miatt össze kell vonni a gyülekezeteket. Négy, öt, hat, hét istentiszteleti és még több temetési hely, ahol *a szolgálatot el kell látni*.

Nem szükségszerűség

Ahogy a vidéki Magyarország leépülése, a vasúti szárnyvonalak felszámolása és más torokszorító társadalmi folyamatokkal szemben van alternatíva, úgy az egyház, esetünkben a Magyarországi Evangélikus Egyház megfáradásával, kiüresedésével, fogyásával szemben is van.

Előbb említett tapasztalataimat gyülekezetünk egyik rendszeres, istentiszteleten kívüli alkalmán megosztottam testvéreimmel. Feltettem a kérdést: „tessék mondani, ha egy faluban van 80 baptista testvér, hányan járnak

Lelkész és a vasutas

Egy református lelkésztől hallottam, miközben korábbi tanyavilágbeli szolgálati helyéről mesélt, hogy „ha fújt, ha esett, ha jó kedve volt, ha nem, a szolgálatot el *kell* látni”. Sokáig motoszkált bennem ez a kellett, és eszembe jutottak a vasutasok, nekik is el kell végezni a szolgálatot. Az istentiszteletet meg kell tartani, a beteget meg kell látogatni, a keresztelést el kell

istentiszteletre?” Egyik asszonytestvérünk, aki lelkész édesapja révén jól ismeri az evangélikus helyzetet és más felekezeteket is, azt válaszolta, hogy 50-60. Erről eszembe jutott az elmúlt év egyik piliscsabai missziói alkalmának előadása, amikor a Magyarországi Baptista Egyház missziói felelőse számolt be a náluk történekről. A beme-
rítkezett hívek száma a hetvenes évektől a kilencvenes évek elejéig 20.000 főről 10.000-re csökkent. Akkor új missziós stratégiát imádkoztak ki. Ma – a fogyó népesség ellenére – 50 %-kal, 15.000-re nőtt a számuk. Nem gondolom, hogy bárki is „nyomulást” tapasztalt volna baptista testvéreink részéről. Inkább arról lehet szó, hogy Jézus küldő szavai számukra és bennük újra élni kezdtek, de nem csak a lelkipásztorokban, hanem minden hívő emberben.

Fordulatot a szívekben, fordulatot a fejekben!

Lelkészem izraeli útjának tapasztalatairól számolt be. Találkozott és beszélt egy jeruzsálemi – keleti rítusú – gyülekezet papjával. Több mint ezer esztendőre tudják visszavezetni történetüket a városban. Mára elfogytak, hívek nélkül maradtak. Néhány pap őrizi a templomot és a liturgiát. Vasárnapról vasárnapra megtartják a misét, napról napra ellátják a szolgálatot a templomban, mert a szolgálatot el kell látni, de missziót nem folytatnak. Jövőtlenek. Ötven-hatvan generáció után már nincs, kinek szóljanak az énekek, az imádságok, a szent szövegek. Néhány ezer kilométerrel odébb, kis hazánk kis evangélikus egyházában a közelmúlt elhíresült mondása volt: „Az istentisztelet nem a misszió helye.” Ennek a véleménynek a megvalósulása, kiteljesedése olyan bezárkózáshoz vezetne, amikor elmondhatjuk, hogy a templom-

ajtó mindig, mindenki előtt nyitva van, kivéve az istentisztelet alatt, mert akkor a kiválasztottak ünnepelemek.

Pedig egyházunk jövője egy régi-új irány elvetésétől vagy elfogadásától, újbóli fölfedezésétől függ. Előáll-e és hirdeti-e minden, életében megújult ember az evangéliumot, „alkalmas és alkalmatlan időben” és helyen vagy sem? „*Menjete el szerte az egész világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!*” (Mk 16,15) – mondja Jézus ma is, és nemcsak a lelkészeknek.

A lelkészek egyik feladata és felelőssége, hogy erre a jézusi küldésre ráébredjék azokat, akiknek még nem vált egyértelművé és világossá, hogy nincs keresztény élet bizonyágtétel, mások üdvösségéért érzett felelősség és evangéliumhirdetés, vagyis személyesen végzett misszió nélkül. Ez pedig nem teológiai végzettség függvénye. A lelkesítő diploma hiányára senki nem hivatkozhat!

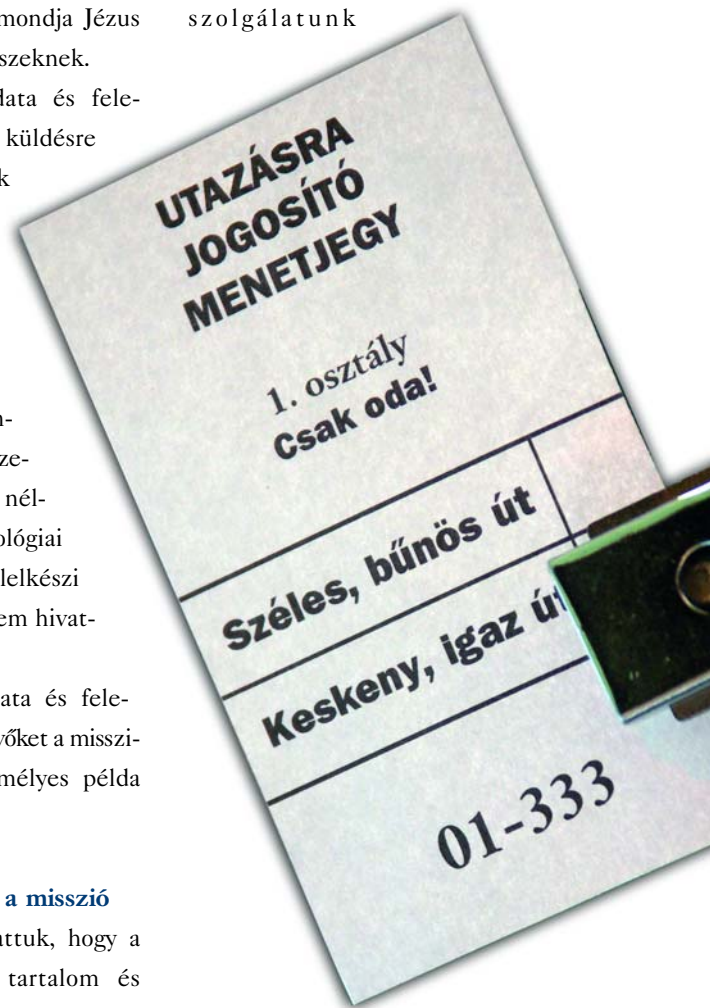
A lelkészek másik feladata és felelőssége, hogy *felkészítsék* a hívőket a misszióra. Ebben pedig a személyes példa elengedhetetlen.

A szolgálat fókuszában a misszió

Szomorú példákából láthattuk, hogy a szolgálat missziói cél, tartalom és lelkület nélkül megüresedhet. Ennek egyenes következménye a gyülekezetek fogyása. Ha a szolgálat esszenciája, lényege a misszió, akkor van élet, van növekedés és van jövő. Mivel Isten az élet Istene, a gyülekezetek, az egyház megújulása az Ő akarata! Sokan tapasztalták, hogy Isten Szentlelke a missziói lelkületű szolgálaton keresztül nem csak a hit útjától, a jézusi úttól távollevőket tudja értelmükben megújítani,

hanem azokat is, akik ezt a szolgálatot végzik. Lelkészeket és nem lelkészeket is. Ami pedig kis evangélikus egyházunkat illeti, most a XXI. század elején már elengedhetetlennek és elkerülhetetlennek látszik a missziói egyházzá válás. Nem a szórványhelyzet, hanem a szolgálat újraértelmezése és újrafogalmazása miatt. A jézusi modell újrafelfedezése miatt.

Kérjük Istent, tegye szolgálatunk

lényegévé az Úr Jézusról szóló evangélium hirdetését és mások megnyerését az evangélium ügyének!

■ Garádi Péter

„GO SPECIAL” – ISTENTISZTELET EGY KICSIT MÁSKÉPP

Klaus Douglass német evangélikus lelkész neve különösen is két nagyszerű könyve miatt ismerős sokak számára hazánkban. Az *Új reformáció és az Isten szeretetének ünnepe* című munkáiban egyház-építő tanácsait adja közre. Tételit saját gyülekezeti munkája hitelesíti: az Andreasmagazine aktív tagjainak száma – a közöttük végzett 17 évi szolgálata során – húsz-harminc főről kétezer-négyszázra nőtt.

Németországban több mint tíz éve vannak próbálkozások olyan liturgikus forma kialakítására, amely érthető és vonzó lehet az egyháztól elidegenedett emberek számára. Kéthetes gyülekezeti gyakorlatom során megismerhettem ennek az irányzatnak az egyik termékét, a „Go Special”-t, amely a Frankfurt közelében lévő Niederhöchstadtban lévő András-gyülekezetben született meg 1995-ben, és azóta szélesebb körben is elterjedt a reformáció szülőhazájában. Az istentisztelet kialakításán egy 12 fős, önkéntesekből álló csoport dolgozott Klaus Douglass, Fabian Vogt és Kai S. Scheunemann vezetésével.

A „Go Special” célját így fogalmazták meg: „Egy olyan teret akarunk létrehozni az egyháztól elidegenedett és

eltávolodott emberek számára, amelyben érdeklődést keltő légkörben találkozhatnak Istennel és az egyházzal úgy, hogy előítéleteik és félelmeik leépüljenek, és érdekelni kezdje őket az, hogy személyesen megismerjék Istent, és keresztyénekként közösségben éljenek.”

Miután az előzőleg igénybe vett kisebb helyiségeket kinőttek, 2004 óta Frankfurt egyik mozijában tartják az alkalmakat, jelenleg havonta egyszer. Egy-egy összejövetelen körülbelül 400-600 ember vesz részt, akiknek több mint a 60%-a nem tagja egyetlen

a szleng, a szójáték, a kulturális asszociációk eszközeit használva. A hagyományhoz képest erősen leegyszerűsített liturgia azonban állandó elemeket tartalmaz, amelyek a visszatérőknek már ismerősek lehetnek.

Minden alkalomnak van egy vagy két moderátora. Ők azok, akik a lelegején felveszik a látogatókkal a kapcsolatot, elmondják a legfontosabb információkat, és mintegy végigkísérik az embereket az istentiszteleten, humorral, játékosan arra készítve őket, hogy

bevonódjanak.

Nagyon fontos alkotó-eleme az összejö-

gyülekezetnek sem, és egyáltalán nem jár templomba.

Az istentiszteleteknek mindig van egy szlogenje vagy központi témája, amelyet úgy fogalmaznak meg, hogy aktuális és kíváncsiságot ébresztő legyen, amellyel, hogy a kortársak nyelvén szól,

veteleknek az élő zené. A zenekar mindig modern dalokat játszik, a bevezetés során olyan profán számokat, amelyeket a résztvevők ismernek, ugyanakkor kapcsolódnak a témához. A prédikáció után éneklésből és imádkozásból álló dicsőítés következik, amelybe a közönség is bekapcsolódhat a kivetített szöveg

segítségével. Semmi nem kötelező, mindenki felállhat vagy ülve maradhat, énekelhet vagy hallgathat, ahogyan kedve tartja.

A kreatív résznek az a célja, hogy egy kicsit másképp, pantomim, vicces vagy szomorú jelenetek

segítségével fogalmazza meg az üzenetet. Évente egyszer tartanak egy „Go Special” színházat is, amikor egy egész estés darabot adnak elő a gyülekezet tagjai.

A prédikáció esetében is (amelyet nem mindig lelkészek tartanak) arra törek-szenek, hogy Isten szava ne unalmasan és érthetetlenül hangozzék, hanem alkalmazható legyen a mindennapi életben. Sőt a hallgatók felírhatják kis cédulákra a bennük felmerülő kérdéseket, amelyeket az igehirdető azután röviden megválaszol.

Általában része az alkalomnak egy bizonyásgtétele is, amit a prédikátor vagy egy-egy vendég mond el, és gyakran interjú formájában hangzik el.

Az istentisztelet egy közös imádsággal és áldással zárul. Az imádkozás során azok a kérések és köszönetek is elhangoznak, amelyeket a résztvevők írtak fel a kiosztott, majd összegyűjtött lapokra. Utána van lehetőség a lelkészekkel, lelkigondozókkal való beszélgetésre, személyes áldás kérésére,

kávészásra és a könyves asztal felkeresésére is.

A „Go Special” célja egyértelműen az evangelizáció, hiszen az embereket szeretné Istenhez közelebb hívni. Ugyanakkor témája nem mindig és kizárólag a megtérésre való felszólítás, hanem a mindennapok aktuális kérdései. Egy találkozási hely kíván lenni emberek és Isten, emberek és egyház között: egy olyan hely, ahol érdeklődés és kíváncsiság ébredhet az egyháztól távol élőkben, és

dönthetnek arról, hogy szeretnének-e keresztyénekké lenni és keresztyének közt élni. Ehhez persze nélkülözhetetlen az egész istentisztelet háttérben álló, a munkát felvállaló, befogadó gyülekezet, akik szívügyüknek tekintik Isten szeretetének továbbadását, és hívják családtagjaikat, barátait, ismerőseiket is az Ő közelébe.

■ Adami Mária

family

Családok és párkapcsolatok magazinja

Örülök az új familynek!

Az tetszik benne, hogy nemcsak témákat dob be, problémákat vet fel, mint a legtöbb lap, hanem segít megoldásokat is találni.

Jó lenne, ha sikeres lenne a magazin!

Uzsok Magdolna, Budapest

Mivel lepett meg engem a family?

Többször próbáltam szomszédom kezébe adni hívó irodalmat vagy újságot. Kedvesen ugyan, de mindig elutasított, amikor észrevette, hogy a téma keresztyény. A familyt azonban nem adta vissza. Sőt már beszélgetni is tudtam vele egyik-két cikkük kapcsán. Gratulálok, csak így tovább!

Őz Erzsébet, Budapest

A familyvel egy lehetőség van a kezében. Akikért már régóta imádkozik – a szomszédja, a kolléganője, valamelyik rokona... –, azokat most meg is szólíthatja. Vigye el hozzájuk az Örömhírt a familyvel!

Fizessen elő a family magazinra, így kedvezményes áron és kényelmesen juthat hozzá a family lapszámaihoz, és részesülhet azokban a kedvezményekben is, amelyeket partnereinken keresztül

Előfizethető a www.familynet.hu oldalon, illetve a +36 1 877 48 60 telefonszámon.

Keresse a nagyobb újságárusoknál, az inmedio és Relay üzletekben, valamint a hipermarketekben!

family
Család és élet,
ahogyan érdemes

Győri János Sámuel, az Igazgatótanács elnöke igét hirdet

10 ÉVES A RÁDIÓMISSZIÓ – CINKOTÁN

Jubileumi ünnepség Cinkotán

2007 decemberében ünnepeltük az Evangélikus Rádiómissziónak otthont adó Missziói Központ 10. születésnapját Cinkotán. Ez a jubileum kettős üzenetet hordozott. A hálaadás alkalma volt, melynek során korábbi és jelenlegi munkatársak idézték fel a fontosabb mérföldköveket, és nyújtottak betekintést a rádiómisszió egyre bővülő szolgálatába. A rádiós műfajból kölcsönözött „élő” beszélgetések, a vetített képes előadás, a korábbi szignókból készült válogatás, a rövid beszédek, a központ honlapjára való ellátogatás és a missziói magazin rádiómissziós rovataiból, vala-

mint a tíz év irat- és kazettamissziós termékeiből készített színes kiállítás sok érdekességet és információt közölt. A megszólalásokat azonban végig az a lelkiület hatotta át, hogy a jubileum – csakúgy mint maga a szolgálat – Krisztusra mutat és róla tesz bizonyosságot. A közel száz résztvevő közül többen megkeresték a nap végén a szervezőket, hogy megköszönjék: a születésnap egyben csendesnap is volt.

Szeverényi János országos missziói lelkes arról is szólt, hogyan tovább. A világháló térhódítása miatt elkerülhetetlennek tűnik egy internetes rádió kiala-

kítása, s az erre irányuló első lépések már meg is történtek. Az utóbbi hónapokban sokat fejlődött a missziói központ honlapja, a bővítés azonban az igények szerint tovább folytatódik. Rádiós partnereinkkel a jövőben is szándékozunk folytatni a gyümölcsöző együttműködést, de újabb helyi rádiókkal és más felekezeti rádiómissziókkal, pl. a reformátusokéval is igyekezünk felvenni a kapcsolatot. Munkatársaink körét is szélesíteni szeretnénk új önkéntesekkel – a keresztyén rádiózás iránt érdeklődő, hívő fiatalokkal, pl. teológusokkal!

Levelék a jubileum kapcsán

Nagyon fontosnak és áldásosnak tartom egyházunk rádiómissziós szolgálatát. Úgy gondolom, az egyház és benne az egyes keresztyén ember feladata, hogy mindenkor a korszerű és a leghatékonyabb eszközökkel végezze az evangéliumhirdetés szolgálatát.

A jó évtizeddel ezelőtti terv mára már működő valósággá vált, és ez idő alatt nagyon sokaknak jelentett örömet, gazdagodást, megerősödést mindaz, ami a rádió hullámhosszán, kazettákon és CD-ken az érdeklődőkhöz került.

*Hafenscher Károly
országos irodai igazgató*

Sajnos nem áll módomban részt venni a cinkotai központ tizedik születésnapjának ünneplésén, de innen a távolból is imádságos szeretettel gondolok azon a napon a korábbi és jelenlegi munkatársakra, a több országból összegyűlt ünneplőkre, és kívánom Urunk gazdag áldását a központ és egész egyházunk missziói szolgálatára. „*Legyen gondod rá, hogy teljesítsd azt a szolgálatot, amelyet átvettél az Úrban.*” (Kol 4,17)

Terray László (Norvégia)

Köszönöm, hogy veletek lehettem a hétvégén. Személyesen nagyon megérint-

tett, amit Tore testvérünk mondott vasárnap Nagytarcsán. Az ötezer ember megvendéglésekor, mikor Jézus így szól tanítványaihoz: „*ti adjatok nekik enni.*” És ekkor kiderül, hogy alkalmatlanok, képtelenek, tehetetlenek, erőtlének, korlátozottak („limited”) vagyunk. Ez tény. Jézus azonban lelkigondoz még ekkor is, ahogy ma engem is. Kéri, hogy adjuk át neki limited lehetőségeinket: az ő kezében unlimitedté válnak. Én is odaadtam neki néhány limited gondomat: most már unlimitedté váltak. Várom, mit cselekszik az Úr.

Göllner Pál

Visszajelzés Rádiómissziós szolgálatunkra

Prédikáltam vasárnap egy borzasztót. Már kilenckor, amikor először elmondtam, éreztem: ezt nem a Lélek mondja, csak az intellektus, és ezt nem lenne szabad megismételni. De elmondtam tízkor is, mert nagyon fáradt voltam, és ilyenkor nehezen beszélek. Még rosszabb érzésem lett. A feleségem szerint jó volt. De egyébként rossz volt.

Elkeseredettségemben letöltöttem a honlapotokról néhány hanganyagot, most éppen Ulrich Parzany ígehirdetését hallgatom, és nagyon köszönöm a munkákat. Isten áldása van rajta.

Részlet egy hozzánk érkezett levélből.

Nagy örömet okoztatok az Ordass-CD-vel. Köszönöm.

Pásfay György (Szécs)

Vendégeink Finnországból és Norvégiából

Fotó: Hulej Enikő

Rövid részlet két ígehirdetésből

Győri János Sámuel a december 15-i jubileumi ünnepségen Lk 4,16-28 alapján tartotta a nyitó áhítatot

Amikor még házilag készített kristálydetektoros rádión keresztül hallgattuk a Kossuth Rádiót, gyakran fölfigyeltem egy jelenségre. Ha csend után kiáltás jött, előre hallhattuk a visszhangokat. Harminc-negyven éves koromra fejttem csak meg ezt a rejtélyt: A hangot mágnesestekercseken tárolták, és a szorosan egymás mellé tekert menetek átmágnestették egymást. Így előre lehetett hallani a jelszegény részekben a következő szakaszok hangos kiáltásának átmágnestezett részeit. (...)

Keresztyén rádiósok! Kerüljete közel a tekercsekhez, hogy átmágnestődjön

mondanivalótok! A világodokra törekedjete! Nemcsak a názáretieké, a keresztyéneké, az evangélikusoké vagy az európaiaké az Eljövendő Úr, hanem mind a hatmilliárd léleké, aki ezen a földön él.

Matti Korpiaho Jn 1,35-37 alapján hirdette az ígét a nagytarcsai evangélikus templomban december 16-án

Észak-Afrikai rádiómissziós testvéreink kapták a következő levelet egy fiatal marokkói diáktól: „Csodának tartom, hogy Isten olyannak teremtette meg az embert, hogy tud gondolkodni. Én nem kérek abból a vallásból, az iszlámból, amibe beleszülettem, mert soha nem adott választ egyetlen kérdésemre sem. Egyszer a rádióban hallottam, hogyan beszéltek Jézus Krisztus evangéliumáról a min-

denmapi kérdések összefüggéseiben is. Kérem, küldjön nekem Bibliát! Még nagyon sok kérdésem van, és tudom, hogy abban találok a választ.”

Az Úr az ő szívébe egy rádióműsoron keresztül érkezett. Sok ilyen ember van, aki nem is tudja, hogy Jézust várja, csak vágyakozik a belső békére. Ki mondja el nekik, hogy Jézus azért született erre a világra, hogy megváltsa a bűnös embereket? Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit... De milyen fontos hirdetésünk az evangéliumot, olyan fontos nekünk is hinni abban, amit láttunk, hallottunk és eszerint élünk. Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a mi bűneinket is.

■ Hulej Enikő

EVANGELIZÁCIÓS ÉS MISSZIÓI LELKÉSZ JELENTÉSE A 2007. ÉVI MUNKÁRÓL (részletek)

Zsinat – 2008. február 15-16.

GYÜLEKEZETLÁTOGATÁS, EVANGELIZÁCIÓ

Hatvanhárom gyülekezetben, tizenöt konferencián és egyéb felekezeti alkalmon volt nyolcvanöt szolgálatom az elmúlt évben: hét alkalommal evangelizáció, a többi missziói napon, napokon: igehirdetés, előadás, bibliaóra, kazuálé.

Ahová más felekezet – leginkább református – hív, ott a területükön élő evangélikus gyüleke-

zet is bevonjuk, meghívjuk a programokba.

Egyik fontos cél, hogy segítsen, motiváljam a helyi közösséget a szervezésben, önálló, tudatos, missziói szolgálatban.

Gyülekezetlátogatásaim alkalmával találkozom a lelkéssel és családjával, több esetben mély beszélgetések alakulnak ilyenkor.

Az evangelizáció munkáját egyházunkban rajtam kívül tíz-tizenöt lelkész és néhány laikus is végzi.

A helyi és megyei belmissziót segíti az évenként kiírt missziói pályázat.

Igyekszünk *segédanyagokkal* (CD, kazetta, magazin, szórólapok, Élő víz füzetek, EBBE kiadványok), *missziói napokkal, tanácsadással, folyamatos kapcsolattartással* erősíteni gyülekezeteinket, különös tekintettel az erőtlén vagy missziói, új szervezésű közösségekre.

KONFERENCIÁK, TALÁLKOZÓK, KÉPZÉSEK

Évente kétnapos *missziói konzultációt* tartunk Piliscsabán a megyei és kerületi missziói lelkészeknek, a Missziói Bizottság tagjainak, a munkaágak vezetőinek és érdeklődő munkatársaknak.

„Teljes bizonyossággal reménykedjtek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok.” (1Pt 1,13)

A nyári *missziói konferencia* a százfős Bételben mostanában százhusz-száznegyven résztvevővel zajlik. Egyik találkozója ez a határon túli testvéreink-

nek is: Felvidék (Szlovákia), Kárpátalja (Ukrajna), Erdély (Románia), Anglia, Finnország, Norvégia.

Az elmúlt évben országos *lelkészkonferenciát* is szerveztünk, melynek témája a belmisszió volt. Hatvanan vettek rajta részt.

Az egyik *lelkészakadémiának* az általunk kiadott missziói szórólapok volt a témája. Szebik Imre ny. püspök szervezésében hetvenöt fővel három hétvégés *gyülekezeti munkatársképzés* indult, melynek előkészítésében és lebonyolításában mi is segítünk.

Lelkesi Munkaközösségekben és az Esperesi Kollégiumban is szólhattam a misszióról. A Pakson rendezett *országos találkozó* előkészítésében is szerepünk volt. Az alkalom erőteljes missziói karaktert kapott (utcamisszió, cigányok bevonása, belmissziói előadások, programok...) *A Művészetek völgyében és a Szigeten* is vál-

lal egyházunk szolgálatokat.

Állandó fóruma a belmisszió iránt érdeklődőknek az évi négy alkalommal megtartott *Útitársak bibliaóra* is, amely lelki háttere is az országos munkának.

RÁDIÓMISSZIÓ

Kossuth rádió

A 30 perces evangélikus programból a rádiómisszió 5 percet szerkeszt *Missziói percek* címmel. Jelentős a hallgatottság, nagy az érdeklődés, telefonos szolgálat van. 2007-ben 918-an telefonáltak, ebből 132 lelkigondozói beszélgetés volt. A rádiós rejtvény megfejtőinek 1024 alkalommal postáztunk lelki irodalmat.

Helyi rádiók

9 helyi rádiót látunk el hetente 30 perces *magazínműsorral*.

A 9 helyi rádió 34 nagyobb településen sugározza a programot. Határainkon túl élő magyarok is hallgatják adásainkat.

Hetente egyórás élő műsorunk van a *cigányrádióban* (Rádió C). Itt a hallgatók száma körülbelül 100 ezer. A műsor közben többen telefonálnak, sms-t küldenek.

Kazetta- és CD-misszió

Kiadjuk a nyári rádiómissziós konferencia anyagát és az őszi országos evangelizációt is.

Több új kazettát, CD-t is készítettünk:

- Missziói percek (Kossuth rádió)
- Ulrich Parzany budapesti evangelizációja

Fotó: Vári Zsolt

Közös asztal – cigánykonferencia Sárszentlőrincen

- Szeverényi János pasaréti evangelizációja
- Babits Jónás könyve Bánffy György előadásában
- *A hit hallásból van* sorozatban Ordass Lajos püspök áhítatai

Híd magazin, iratmisszió

Hétezer példányban, negyven oldalon, évente négy alkalommal jelenik meg a *Híd magazin*.

Élő víz címmel füzetsorozatot indítottunk. Az első szám: *Akarsz-e meggyógyulni? Segítség alkoholt betegeknek*

A *missziói szórólapokra* továbbra is igény mutatkozik széles körben.

Igés képeslapot adtunk ki, feltüntetve rajta elérhetőségünket és honlapunkat.

Honlap

A felújított, kibővített honlapról letölthetők a műsorok, igehirdetések. Gyülekezeti munkában használják több helyen műsorainkat, más felekezetek is. Megtekinthetők a programokról készített fényképek, a *Híd magazin* és más kiadványok. Látogatóink száma 2007-ben 23.595 fő. A letöltött fájlok mérete: 271.222 MB.

EVANGÉLIKUS EGYESÜLETEK, ALAPÍTVÁNYOK

Jó és hasznos munkakapcsolatra törekszünk evangélikus és egyházunkhoz kötődő egyesületekkel, alapítványokkal: EKE, ZMC, Szőlőtő Alapítvány, MKIE, Maek, Fébé, EBBE, EKME, MEVISZ, Protestáns Tábori Lelkészi Szolgálat stb.

FELEKEZETKÖZI, TERÜLETI ÉS ORSZÁGOS ÖSSZEFOGÁS

Számtalan közösséggel tartunk kapcsolatot, szervezünk különböző programokat, imaalkalmakat, konferenciákat. Ezek közül megemlítek néhányat:

- MEŐT* – missziói bizottság, protestáns lelkészkonferencia, imahét
- Evangeliumi Aliánsz* – imahét, imanapok, Balaton-NET konferencia, budapesti lelkeszi imakör, missziói hálózatok, pl. női, cigány
- Szentírás Szövetség* – angol nyelvű tinitáborok, a *Kereszt-Kérdések* című könyv kiadása (támogatta a református és az evangélikus egyház), alkalmazása, egyéb kiadványok

Apológia – hitvédelmi kiadványok, előadások, tanácsadás

MEKDSZ-konferenciák

Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága – konferenciák, közös szolgálatok pl. a médiában

Alfa kurzus – a gyülekezetépítés új (rég)

útjai

Magyar Bibliatársulat – Biblia Éve 2008

Biblia Liga – közös kiadvány a missziói szórólapjainkból

Lepramisszió – gyülekezeteink részvétele a munkában

Fokoláre – területi, országos és nemzetközi konferenciák, közös szolgálatok

CE Betánia – konferenciák, csendesnapok

Magyar Testvéri Börtöntársaság – konferencia

Keresztény Vasutasok Egyesülete – közös szolgálatok, kapcsolat

Keresztény Rendőrök Szövetsége – kapcsolat, információ, közös munka

Más felekezetek missziói osztályaival, vezetőivel munkakapcsolat

■ Sz. J.

CIGÁNYÚTON

Fotó: Kari Adám

Biblióra gyermekeknek

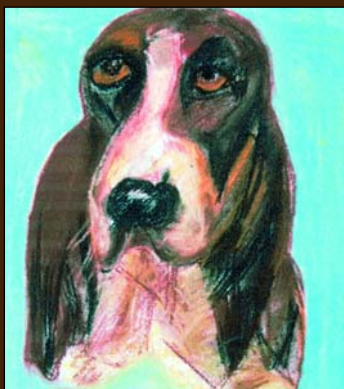
A nyelv érzékeny műszer. Emberi léptéken belül csaknem tökéletesen képes visszaadni a lélek állapotát, gondolatokat, érzelmeket. A magyar nyelv szerint a félre nyelt és így kiköhögni való étel van cigányúton, amihez természetesen kellemetlenség, izzadás, súlyosabb esetekben fulladáshoz közeli állapot társul. (A gyimesi csángók – megőrizve az alapmotívumot, nem népre, hanem társadalmi rétegre kiterjesztve – koldusútnak mondják. Ez egy fokkal tán elfogadhatóbb.)

Össztársadalmi méretekben, ocsmány beskatulyázással és megbélyegzéssel ezt jelentette évszázadokon keresztül cigánynak lenni – tegyük hozzá, szerte a világon. És volt a cigány így úton – házatlanul és házatlanul. Saját országa sosem volt (sosem lesz), most már van ilyenolyan háza, de alacsony iskolázottsága, kilátástalan elhelyezkedési esélyei, rossz egészségi állapota, szűkös kitörési lehetőségei mellett még mindig rajta a pszichés nyomás: nyűg a társadalom hátán. A sok téves, sokszor embertelen

megoldási kísérlet mellett néhány jónak ígérkező (nagy pénzekkel, nagy tudományos apparátussal megerősített, nagy propagandával beharangozott, nagy... nagy... nagy...) próbálkozást láthattunk már – valljuk be, mindegyik kudarccal végződött. Egy valamiben biztosak lehetünk, a cigányságnak segítségre van szüksége, mert a halmozottan hátrányos helyzetéből magától nem tud kilábalni.

És itt hadd pihenjen meg egy csöndes, alázatos kérdés: A keresztyén egyházak és az azokat alkotó keresztyének bedobták-e fegyverüket, az elfogadást és a befogadást? Egészséges önbecsülés nélkül hogyan éljen az ember termékeny, hasznos, alkotó életet? Hogyan adjon tovább a többség által is jónak ítélt értéket környezetének, gyermekeinek, a következő nemzedékeknek? Mindezek hiánya hogyan kérhető számon folyamatos kirekesztettségben? Mindennek feltétele az elfogadottság. Lehetetlen elfelejtenem azt a hatvanadik életéve felé járó cigányasszonyt, aki egy vidéki

2007. december 2-án másodszor valósult meg a Vári Zsolt – aki maga is állami gondozásban nevelkedett – által kezdeményezett rajzkiállítás, amely a budapesti Aranytíz Művelődési Központban talált otthonra. A programot romaszervezetek mellett az evangélikus egyház cigánymissziója is támogatta.

Jónás Barbara: Hűség (Cegléd)

FAZEKASVARSÁNDI CSODA –

a lovászpatonai gyülekezet látogatása

„Emlékezzetek csodatetteire, amelyeket véghezvitt, csodáira és döntéseire.” (1Krón 16,12)

evangélikus gyülekezetből, a cigányságról tartott szeretetvendégségről hazafelé megrendülve ennyit mondott: „Engem magyar asszony még sosem szolgált ki!” És a csoda itt kezdődik, mert minden bizonnyal az a magyar asszony sem cigányt. Most járunk a krisztusi titok közelében! Magát is ajándékozza, aki mást ajándékozik, magát is emeli, aki mást emel – de mi elveszünk és alázunk. János így mondja: „Ő előbb szeretett minket” (1Jn 4,19). Az eszközök tárháza végtelen a fantázia, helyi adottságok, elhivatottság, szeretet függvényében (hétköznapi gesztusok, táborok, kulturális alkalmak, tanodázás, cigány ételek versenye, bibliaórák, látogatások, kirándulások, múzeumlátogatás, sport stb.). Péter a jeruzsálemi templom kapujában a csupán alamizsnáért könyörgő sánta koldusnak azt mondja: „Ezüstöm és aranyam nincsen, de amim van, azt adom neked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!” (ApCsel 3,6) A cigányságnak elsősorban nem milliárdokra, *Cigányság évtizede* elnevezésű hangzatos felszerkenésekre van szüksége, hogy járhasson nem cigányúton, hanem cigányként az úton, hanem többre, Jézusra, a teljesre. Nemcsak a kegyesre, a szociálisra, a szolidárisra, hanem az ÉLET-et adó Jézusra.

Nagy hibát követnénk el, ha homogenizálnánk kulturális, szociológiai, gazdasági, néprajzi, nyelvi, történelmi, kriminológiai, de még vallási szempontból is a cigányságot. De isteni akaratnak engedünk, ha Krisztusra utaltságukban egységesnek látjuk, együtt a többségi társadalommal – tegyük hozzá ezt is hal- kan, mégis bátor, misszionáló lelkiülettel, hogy együtt járhas- sunk az emberhez méltó úton.

■ Bakay Péter

Évekkel ezelőtt olvastuk az Arad megyei Fazekasvarsándi Evangélikus Gyülekezet ismertetőjében, hogy őseik az 1700-as években Lovászpatonáról indultak el új hazát keresni. Az ismertető végén szívélyes meghívó állt: a fazekasvarsándiak bárkit szeretettel várnak. A névtelen meghívásra egy levelet írtunk, melyre hamarosan megjött a válasz. Horváth Csaba lelkész írta, hogy szükségesnek tartja gyökereik ápolását egy olyan világban és szellemiségben, ahol azt harsogják a fiatalok fülébe, hogy mindenütt otthon vagyok, és mégis otthontalanok, mert nincsenek gyökereik. Elhitetik velük, hogy ha egy másik országban vagy földrészben vesznek egy lakást, akkor már van otthonuk. Amikor átültetünk egy fát, akaratlanul is elszakítjuk a főgyökeret, az első gyökeret, ami a magból kiindul, ezért kérdéses, hogy életben marad-e a fa.

Amikor meglátogattuk őket, először is a falunapon vettünk részt, ami a templomban kezdődött. Ott vártuk a csodát, hogy a helyiek újra vissza- kapcsolódjanak a főgyökérhez a személyes kapcsolatok építése és a közös értékek ápolása révén, ezt pedig egyedül az élő Isten végezheti el, ezért gyűltünk össze Isten házában. Schol Magyarországon nem hallottuk Lovászpatonát névét ilyen sokszor, és ilyen szeretettel emlegetni. A felü-

„Ezekben a kis zsákokban vitték magukkal a Lovászpatonáról útrakelték a földet.”

gyelő otthonában még kicsi vászonzsákokba varrt lovászpatonai föld is előkerült, mely 200 éve öröklődik a családban nemzedékről nemzedékre. A szép élmények mellett azonban tudjuk, hogy az igazi csoda egy másik életről szól, arról, amelynek főgyökere maga az élő Krisztus. A legnagyobb csoda ez volt Fazekasvarsándon: hangzott az élő Ige, és a közös úrvacsorában átéltük, hogy Isten cselekedett: összegyűjtötte népét, megszólította és az élet kenyérével táplálta. Áldom Istent azért, hogy ezt a csodát én is átélhettem.

■ Dechertné Ferenczy Erzsébet

AHOL AIDS-ESEK GYÓGYULNAK ÉS GYILKOSOKNAK HIRDETIK AZ EVANGÉLIUMOT

Levél Kwasizabantuból

Tíz év lelkesi szolgálat után úgy éreztem, változtatnom kell az életemen. Megálltam Isten előtt, és kértem, adjon útmutatást. Néhány nap múlva egy hölgy jött el hozzám, aki Afrikába készült a Kwasizabantu Felekezeti Miszióba, mely a kontinens legsikeresebb missziója. Úgy éreztem, hogy ha ott tényleg ébredés van, és igaz, hogy az AIDS-esek is meggyógyulnak, akkor én is szeretném látni azt a helyet. 2007 márciusában egy lelkeskonferenciára jöttem ide, Dél-Afrikába először. Amit itt találtam, felülmúlta minden váromozásomat. Meglepett az, ahogyan megélték az itteni emberek a hitet. Ezt szeretném – Isten kegyelméből – elsajátítani, ezért jöttem vissza családommal együtt szeptemberben.

Kedves Testvéreink!
A világ meghalt számunkra, hírek helyett a Bibliát olvassuk. Sokkal fontosabb arról értesülni, Isten hogyan akar vezetni bennünket. Hétről hétre jönnek emberek az egész világból, akiknek segítségre van szükségük. Ezeknek az embereknek a lelkéért igazi

harc folyik, sokak élete változik meg. Gyönyörűt ezt látni. Összebarátkoztam egy fiúval, aki a kábítószer rabja volt. Túladagolás miatt leállt a szíve, elektrosokkal élesztették újra. Most már tel-

jesen szabad, és senki sem gondolná róla, hogy egykor szörnyű bűnök kötelékében élt. Boldogan mesélte el, milyen szabadító hatása van annak, ha valaki megvallja bűneit.

Arra számítottam, hogy majd megmondják, hol dolgozzam. Aztán rájöttem, hogy Isten jelenlétében másképpen működnek a dolgok. Itt nincs szervezés, mégis minden nagyon jól működik. Imádkozz és ahol érzed, hogy szükség van rád, ott segíts! – ezt tanácsolják.

Az egyik misszionárius olyan vidéken evangelizál, ahol nincsenek már fehérek, kilőtték, megölték őket. Mielőtt először odamentem vele, minden bűnomet megvallottam, hogy készen legyek bármire, akár a halálra is. Itt kezdődik a misszió. Erre vágytam, és hálás vagyok az Úrnak, hogy részem van ilyen élményekben. Prédikáció után szinte mindenki sorban áll, hogy megvallják a bűneiket és megtisztuljanak. A múlt vasárnap egy megtérő gyilkossal beszélgettem. Éreztem, hogy az evangélium teljesen meglágyította a szívét. Decemberben el akar jönni a misszióba hosszabb időre.

Nagyszerű hívő emberekkel együtt dolgozni, semmi nem veszi el a békességünket. Sok a munka, de az Úr a munkának is Úra. Zulu fiatalok is dolgoznak velünk. Furcsa lehet nekik a nevem, mert „a-ti-la” zulu nyelven azt jelenti: ő mondta. De hát nekik is ilyen neveik vannak. Az egyik fiút úgy hívják, hogy „miatta áll a ház”. Mivel első gyermek a családban, az apja akkor épített házat, amikor megszületett.

Esténként a gyerekek is megvallják a bűneiket, úgy fekszenek le. Mindenkinek azt kívánjuk, ahogy az Úr munkálkodik az életünkben, úgy munkálkodjon a ti életetekben is, hogy tiszta szívvel keressétek Őt, mert „aki keres, az talál, aki zörget, annak megnyitják.” „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, de lelkében kárt vall.” Az Úr legyen veletek!

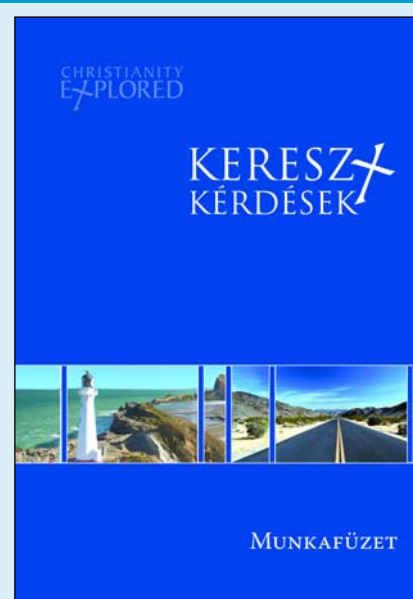
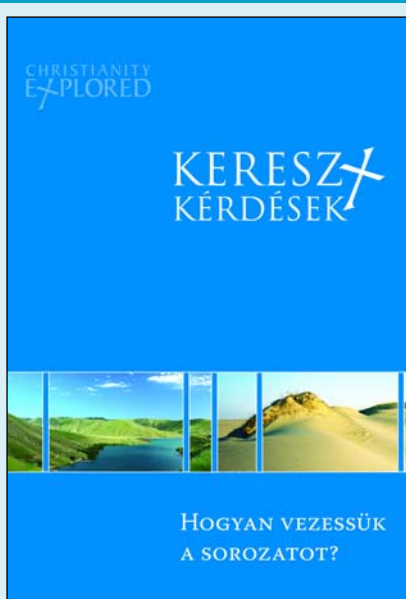
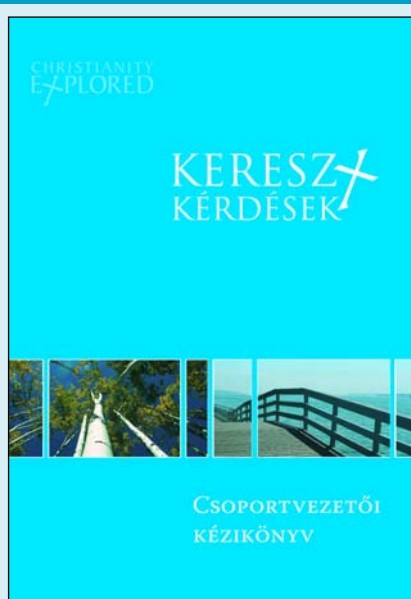
Üdvözléssel
Rebeka, Szilárd,
Krisztina és Attila

ÉLŐ VÍZ gyülekezetépítés – könyvajánló

KERESZT-KÉRDÉSEK

„Engedjük, hogy az evangélium mondja el az Evangéliumot!”

EGY TÍZHETES SOROZAT KETTŐS CÉLLAL:

1. HIRDETNI AZ EVANGÉLIUMOT
MINDEN NÉP KÖZÖTT. (MÁRK 13,10)
2. FELKÉSZÍTENI A SZENTEKET A
SZOLGÁLATRA. (EFÉZUS 4,12)

A *Kereszt-kérdések* segít megválaszolni azt a három kérdést, amelyek a keresztyénység igazi lényegét jelentik: Kicsoda Jézus? Miért jött? Mit vár azoktól, akik Őt akarják követni?

A *Kereszt-kérdések* szeretné újra a figyelem középpontjába állítani Jézus Krisztus varázslatosan vonzó, de az Ő követésével járó nehézségeket sem rejtő Evangéliumát. Az anyag kiválóan alkalmas a keresztyén hit alapelemeivel ismerkedő gyülekezeti kiscsoportoknak, jól használható a felnőtt katekézis, a jegyesoktatás, a keresztelői felkészítés vezérfonalaként. Sok országban alkalmazott, kipróbált segédanyag, amelyet a *John Stott* nevével fémjelzett londoni *All Souls* gyülekezetben fejlesztettek ki.

A sorozat célja nemcsak az, hogy hűségesen továbbadja az Evangéliumot a részt-

vevőknek, hanem az is, hogy felkészítsen a szolgálatra.

Az esti programok alapfelépítése egyszerű:

- egy kötetlen közös vacsora,
- egy rövid igetanulmány,
- egy ehhez kapcsolódó igehirdetés („előadás”),
- majd további beszélgetés a fentiek alapján.

A segédanyag elemei:

HOGYAN VEZESSÜK A SOROZATOT? KÉZIKÖNYV

- gyakorlati tanácsokkal szolgál a sorozat előkészítéséhez, meghirdetéséhez és vezetéséhez,
- mintameghívókkal és értékelőlapokkal, valamint szemléltető eszközökkel segíti a sorozat vezetőjének munkáját.

CSOPORTVEZETŐI KÉZIKÖNYV

- tartalmazza a bibliatanulmányokhoz tartozó kérdéseket a válaszokkal kiegészítve,
- röviden és áttekinthetően összefoglalja az előadások szövegét,

- kiegészítő jegyzetekkel segít a csoportvezetőknek Márk evangéliuma alaposabb megértésében,
- gyakorlati útmutatást és segítséget nyújt az evangelizáció szolgálatában és a csoportvezetésben.

MUNKAFÜZET A CSOPORT TAGJAI SZÁMÁRA

- rövid bevezetéssel szolgál Márk evangéliumához és a sorozathoz,
- tartalmazza az előadások összefoglaló vázlatát,
- bibliatanulmányozó kérdésekkel segíti a beszélgetést Márk evangéliuma alapján,
- helyet biztosít a kérdésekre adott válaszokhoz és a jegyzeteléshez.

MEGRENDELHETŐ:

Evangélikus Missziói Központ
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38.
Tel.: 06 1 400 3057
E-mail: evmsi@lutheran.hu

TISZTELT KÉPVISELŐ ASSZONY, KÉPVISELŐ ÚR!

AKeresztény Orvosok Magyarországi Társaságának vezetősége aggodalommal értesült a sajtóból, hogy a Szabad Demokraták Szövetsége törvénymódosítási javaslatot nyújtott be „*az azonos neműek házasságkötéséhez szükséges jogi feltételek megteremtéséről*”.

A tervezett módosítás alapvetően érinti a magyar társadalmat, éppen ezért a jelenlegi sok szempontból bizonytalan politikai helyzetben különösen fontos a felelősségteljes mérlegelés, amihez segítséget kívánunk nyújtani jelen levelünkkel.

Akarja-e a magyar társadalom, hogy az azonos neműek házasságot köthessenek? A törvényjavaslat ugyanis ennek a jogi lehetőségét teremtené meg, de nem számol azzal a ténnyel, hogy **az azonos neműek házassága ellene mond a természeti jognak.** A házasság a család, a társadalom évezredek alapja. Sikeres ország, gyarapodó nemzet csak egészséges családokon nyugodhat. A zsidó-keresztény érték- és jogrend úgy definiálja a házasság és ezen keresztül a család fogalmát, mint férfi és nő életre szóló kapcsolatát. Mózes törvényeiben már megjelenik ez, mint Istentől kapott rendelkezés („természeti

jog”), ami bizonyíthatóan kiállta az idő próbáját, és természetszerűen került át a modern jogrendszerekbe, hasonlóan más alapvető rendelkezésekhez, mint például az élet vagy a magántulajdon védelme. Nem véletlen, hogy olyan fejlett

demokratikus jogrendszerek alaptörvényei, mint például Svájc vagy az Amerikai Egyesült Államok, mind a mai napig hivatkoznak bibliai alapjaikra.

A társadalmi természeti törvények önkényes megváltoztatása beláthatatlan rövid és hosszú távú következményekkel járhat.

A tervezett módosítás az úgynevezett szexuális kisebbségek (homoszexuálisok, biszexuálisok, leszbikusok) jogainak védelmében készült. Fontosnak tartva minden ember törvény előtti egyenlőségét le kell szögeznünk azonban, hogy bizonyos intézmények nem érhetőek el a társadalom minden tagja számára. Nem szülhet például férfi gyermeket, mint ahogy sperma donor sem lehet nő, mert a természeti törvények erre nem tették alkalmassá. Az állam azért ismeri el, védi és támogatja jogrendjében a házasságot, mert ez az intézmény biztosítja, hogy a felnövekvő állampolgárok családban, a lehető legideálisabb körülmények között fejlődjenek. A családban felnövekvő gyermekek az orvosi szakirodalom szerint jobb adaptációs képességekkel rendelkeznek, testileg-lelkileg egészségesebbek. A törvénynek gyermekeink jogait is védenie kell, nevezetesen az

egészséges példát nyújtó családi életben való felnövekedését.

A nemzetközi szakirodalomban számos közlemény van, amely bemutatja a homoszexuális emberek hátrányos egészségügyi helyzetét (rövidebb életkilátások, gyakoribb testi-lelki betegségek, gyakoribb öngyilkosság stb.), valamint azt a tényt, hogy a homoszexuális párok által nevelt gyermekek esetében is magasabb a különböző testi-lelki problémák, valamint a „családon belüli” bántalmazás előfordulása.

Alapvető, a házasságot, a család intézményét és ezen keresztül a társadalom alapjait érintő törvényről fognak szavazni. A betervezett javaslat meggyőződésünk szerint káros mind a házasság, mind a család, mind társadalom szintjén, negatív hatásai beláthatatlanok. Keresztény orvosok úgy tartjuk, hogy Isten szeretetét minden ember tapasztalhatja a teremtett világban, annak természeti és társadalmi törvényei minden ember „jól-létéért” (quality of life) léteznek. Ön is Isten szeretetében él. **Kérjük, gondolja végig érveinket, és szavazatával ne támogassa a természetidegen törvényjavaslatot!**

Budapest, 2007. október 25.

A Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága vezetőségének nevében

Dr. Ferencz Péter elnök

Dr. Makó János alelnök

Dr. Győri Gábor főtitkár

Dr. Drenyovszky Irén tiszteletbeli elnök

SÜRGŐS HÍVÓSZÁMOK

Ha szomorú vagy, hívd a Jn 14-et!

Ha valaki cserbenhagy, hívd a Zsolt 27-et!

Ha gyümölcsözőbb szeretnél lenni, hívd a Jn 15,1-17-et!

Ha bűnt követtél el, hívd a Zsolt 51-et!

Ha aggódsz valami miatt, hívd a Mt 6,19-34-et!

Ha veszélyben vagy, hívd a Zsolt 91-et!

Amikor Istent távolinak érzed, hívd a Zsolt 139-et!

Ha hitednek erősítésre van szüksége, hívd a Zsid 11-et!

Ha magányos vagy, hívd a Zsolt 23-at!

Ha keserű és kritikus lettél, hívd az 1Kor 13-at!

Ha szeretnél megnyugodni, hívd a Mt 11,25-30-at!

Ha a világ nagyobbak tűnik Istennél, hívd a Zsolt 90-et!

Ha honvágyad van, hívd a Zsolt 121-et!

Ha imáid gyengék és önzők, hívd a Zsolt 67-et!

Ha bátorításra van szükséged, hívd a Józs 1-et!

Ha depresszióba estél, hívd a Zsolt 27-et!

Ha elvesztetted a bizalmadat az emberekben, hívd az 1Kor 13-at!

Ha az emberek rosszindulatúnak tűnnek, hívd a Jn 15,18-27-et!

Ha elcsüggedtél a munkádban, hívd a Zsolt 126-ot!

Figyelem!

Ezeket a számokat személyesen hívd, ne valamelyik asszisztensed kérd meg!

Minden vonal 0-24 óráig hívható.

Oszd meg ismerőseiddel ezeket a fontos életmentő számokat!

ÉLŐ VÍZ | énekem az Úr * rejtvény

121. zsoltár (Az Úr az őriződ)

Losonczy Léna

Hangraforgó Együttes

1. Sze-mem he-gyek-re e-me-lem, ég-re for-dul te-kin-te-tem.
2. Éb-ren vi-gyáz ott ő-ri-zóm, u-ral-ko-dik té-ren, si-dón.
3. Ó te-né-ked is ő-ri-zód, ol-tal-ma-zód és se-gí-téd.
4. Bíz-zál e-gész é-le-ted-ben! Vi-gyázz jár-tod - ban-ke-l-ted - ben.

1. On - nan jön a se - gít - sé - gem: az Úr ő - riz, s meg - áld en - gem!
2. Ki e - get, föl - det meg - al - kot - ta, lá - bam meg nem tán - to - rít - ja.
3. Sem nap, sem hold nem árt né - ked, min - den baj - tól vé - di él - ted.
4. Gon - dot vi - sel ö - vé - i - re, mint jó a - nya gyer - me - ki - re.

Az ének a Déli Evangélikus Egyházkerület 2006. évi dalpályázatán megosztott I. díjat nyert!

REJTVÉNY

AZ ARANYBORJÚ TÖRTÉNETE

Az alábbi szöveg a kételkedésről, lázadásról, közbenjárásról, szájalomról és megbocsátásról szól.

Ám ahhoz, hogy teljes legyen, a felsorolt szavakat be kell írni a megfelelő helyre.

Amikor azt látta a nép, hogy ..... késlekedik, és nem jön le a hegyről, összegyülekezett a nép ..... köré, és azt mondták neki: Jöjj, és készíts nekünk .....t, hogy előttünk járjon, mert nem tudjuk, hogy mi történt ezzel a .....el, aki felhozott bennünket .....ből. .... ezt mondta nekik: Szedjétek ki az .....et feleségeitek, fiaitok és leányaitok füléből, és hozzátok ide hozzám! És kiszedte az egész nép az .....et a füléből, és odavitte .....hoz. Ő átvette tőlük, vésővel mintát készített, és .....ot öntött. Ekkor azt mondták: Ez a te .....ed, Izráel, aki kihozott ..... földjéről.

Ekkor így szólt az Úr .....hez: Indulj, menj le, mert elromlott a néped, amelyet kihoztál .....ből. Hamar letértek arról az útról, amelyet megparancsoltam nekik. ....ot készítettek maguknak, az előtt borulnak le, annak áldoznak. Látom, hogy ez a nép kemény nyakú nép. És most hagyd, hogy fellángoljon ellenük .....om, és végezzek velük! ..... azonban esedezett .....éhez, az Úrhoz, és ezt mondta: Miért gerjedsz .....ra, Uram, néped ellen, amelyet nagy erővel és hatalmas kézzel hoztál ki .....ből? Múljkék el izzó .....od, szánd meg néped, és ne hozz rá bajt! Az Úr .....ra indult, és nem hozta rá népére azt a bajt, amit mondott.

Egyiptom	Áron	harag
isten	Mózes	borjúsobor
Isten	szájalom	aranyfüggők

A megfejtéseket a következő címre várjuk: Evangélikus Missziói Központ, 1656 Budapest, Pf. 22.

A helyes megfejtőknek jutalmat küldünk.

■ Mádý Erzsébet

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik.” (XXIII. János pápa)

BOLLA ÁRPÁD: TÖRTÉNETEK

Azt szokták mondani, a humor az élet ellentmondásait megértő, azokat feloldó életszemlélet. Ezért fiam többszöri biztatására szívesen elmondok lelkészi szolgálatom néhány rendhagyó esetét, humorba pácolva.

Bagdadban történt velem egyszer, hogy az éjszakába nyúló pavilonfestés közben – mert egy idő után nem számított, kinek mi a szakmája, hanem csak az, „hol szorít a cipő” – váratlanul beállított delegációvezetőnk, és elkiáltotta magát: „Apó, gyere, szükség van rád! A magyar nagykövetségen, a fogadáson jelen van a pápai nuncius, és nem tudunk igazán mit kezdeni vele.” Gyorsan elvitt a szállodába, ahol alapos fürdés után alkalomhoz illő ruhát ölthettem, és már robogtunk is a nagykövetségünkre. „Milyen nyelven kell majd veled beszélgetnem?” – kérdeztem. „Arra ne legyen gondod, lesz, aki tolmácsol.” Megérkeztünk, odavezettek a nuncius elé, aki melegen átölelt és megszólalt – mindenki döbbenetére – magyarul: „Isten hozott, kedves fiam, Bagdadban!” Kiderült, hogy Pozsonyból került Rómába, és anyanyelve magyar.

A MISSZIÓI IRODA, A MISSZIÓI KÖZPONT ÉS A RÁDIÓMISSZIÓ HÍREI ESEMÉNYEK, SZOLGÁLATOK

2007 DECEMBER

Díjátadás állami gondozott fiataloknak rendezett rajzpályázaton (misszióknak anyagilag is támogatta)

Igehirdetés a Keresztény Vasutasok Egyesületének adventi alkalmán a Skót misszió épületében

Evangelizáció Bokodon, Pusztavámon és Móron

Igehirdetés és előadás a mezőberényi német gyülekezetben

EBBE alkalom a munkatársképzésről A cinkotai Missziói Központ 10. születésnapja

Igehirdetés a györkönyi gyülekezetben

Igehirdetés Pesterzsébeten

Karácsony cigány barátokkal

Igehirdetés ökumenikus házi bibliaórán Kelenföldön

2008 JANUÁR

Tv-felvétel a Rádiómisszió cinkotai épületében (Duna TV)

Részvétel az Evangéliumi Aliansz-imahét nyitó-istentiszteletén a Felsőerdősor utcai metodista templomban

Budapesti ökumenikus imakör lelkészeknek

EBBE alkalom: *Médiaszolgálatunk mint az evangélium tükré* (ZMC)

Aliansz-imahét záró-istentiszteletén

igehirdetés a debreceni Csapókerti református gyülekezetben

A Híd magazin éves szerkesztőségi ülése Tördason

Igehirdetés Telekgerendáson az Ökumenikus Imahét nyitóalkalmán

Igehirdetés Budaörsön

Részvétel a lepramisszió javára tartott jótékonyági rendezvényen a leprások világnapján

Megbeszélés az internetes rádiózásról Cinkotán

Igehirdetés Nagytarcsán

FEBRUÁR

Ökumenikus lelkészimakör

Útitársak missziós bibliaóra

Bőjti igehirdetés Pestszentlőrincen

Evangelizáció a pápai református gyülekezetben

Keresztény lelkiség – előadás és fórum a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának csendesnapján Budapesten

Evangelizáció Pusztavámon és Móron

EBBE alkalom a médiaszolgálatról (Evangélikus Élet, Luther Kiadó)

Zsinati ülésen beszámoló a 2007. év munkájáról

Igehirdetés gyülekezeti munkatársképző tanfolyamon Piliscsabán

Evangelizáció Alberirsán

Evangelizáció Nagyvelegen

ELŐZETES 2008

Missziós konzultáció

április 16-17. Piliscsaba

Egyházkerületi missziói nap

május 17.

Férfikonferencia

június 20-22. Piliscsaba

Külmissziói konferencia

július 6-9. Piliscsaba

Missziós konferencia

július 9-12. Piliscsaba

Cigánykonferencia

augusztus

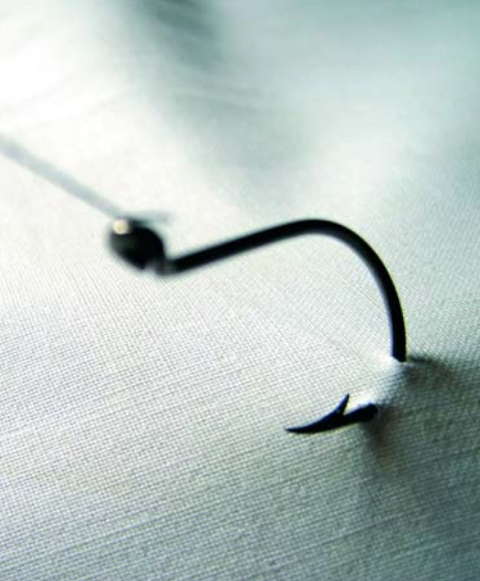
Országos Evangelizáció

október 11. Budapest-Deák tér

A 2008. ÉV IGÉJE

„Én élek, és ti is élni fogtok!”
(Jn 14,19)

Weöres Sándor

VONJ SUGARADBA

Vonj sugaradba Istenem!
mint madár a fészkére, szállnék hozzád,
de látod, a rét örömei közt
elpattant a szárnyam csontja.
Végy kosaradba Istenem!
mint hal a horogra, sietnék hozzád,
de látod, a gyűrűző mélynek
rám-tekeredett ezernyi hinárja.

Lelkemet mért áztatod
maró-lúgban évek óta,
ha sose végzel a mosással?
Kondérodban a tüzes lé
minek fortyog körülöttem,
ha sohase puhulok meg?
Mit akarsz szőni belőlem,
ha mindig elmállok, mint a szecska?
Gonoszaid megtérnek, de hozzám
sose jön el a te országod.

Szívemet kétféle húzás tépi,
egyre lyukasabb, egyre zavartabb –
ládd-e, sokszor már azt se tudom,
melyik a te horgod zsinegje
s melyik a mélység inda-köteléke.
Vonj hevesebben! ön-erőmből
nem jutok én soha hozzád.

HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes. Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatta.